

Sikkerheds- og menneskeretsforhold for rohingyaer i Burma og Bangladesh

*Rapport fra fact-finding mission
til Bangkok i Thailand,
Dhaka og Cox's Bazar i Bangladesh og
Maungdaw i Burma*

Oktober – november 2003

København, december 2003

Udlændingestyrelsen

Ryesgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 35 36 66 00

Hjemmeside: www.udlst.dk

E-post: dok@udlst.dk

Oversigt over fact finding-rapporter m.v. udgivet i 2002 og 2003

Forhold for kurdere, statsløse palæstinensere samt retsforhold m.m. i **Syrien**
Februar 2002: 1

Menneskeretsforhold, værnepligtsforhold samt ind- og udrejseforhold i **Sudan**
Februar 2002: 2

De tidligere OPON-styrker i **Aserbajdsjan** m.m.
Marts 2003: 3

Security and Human Rights Situation,
Entry and Exit Procedures and Personal Documentation in **Sri Lanka**
Maj 2002: 4

Report on political situation, security and human rights in **Rwanda** 2002
Maj 2002: 5

Politiske forhold, sikkerhedssituation og menneskerettighedsforhold i **Afghanistan**
Juni 2002: 6

Report on political, security and human rights developments in southern and central Somalia, including South West State of Somalia, and Puntland State of **Somalia**
Juli 2002: 7

Fact finding mission to Amman and Ankara regarding **Iraqi** asylum seekers
August 2002: 8

Politiske forhold, sikkerhedssituationen og menneskerettighedsforhold i **Afghanistan**
November 2002: 9

Sikkerheds- og beskyttelsesforhold for minoritetsbefolkninger, kvinder og børn i **Somalia**
Marts 2003: 1

Menneskerettighedsforhold i **Burundi**
Maj 2003: 2

Dobbeltstraf mv. i **Serbien**
Maj 2003:3

Joint British-Danish Fact Finding Mission to Damascus, Amman and Geneva on Conditions in **Iraq**
August 2003: 4

Indrejse- og opholdsbetingelser for statsløse palæstinensere i **Libanon**
November 2003: 5

Sikkerheds- og menneskeretsforhold for rohingyaer i **Burma og Bangladesh**
December 2003: 6

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	3
1.1 METODE.....	3
1.2 NAVNE ANVENDT I DENNE RAPPORT	4
1.3 LÆSEVEJLEDNING	5
2. ANVENDTE FORKORTELSER.....	6
3. DE VIGTIGSTE KILDER.....	7
4. BURMAS POLITISKE UDVIKLING	9
4.1 SPDC'S OG OPPOSITIONENS FORHOLD TIL ROHINGYAERNE	10
5. ROHINGYAERNE.....	12
5.1 ROHINGYAERNES OPRINDELSE OG HISTORIE	13
5.2 ROHINGYAERNES LEVEFORHOLD I BURMA	15
6. SIKKERHEDSSITUATIONEN FOR ROHINGYAER I BURMA.....	17
7. MENNESKERETTIGHEDSSITUATIONEN FOR ROHINGYAER I BURMA	19
7.1 RETSSIKKERHEDEN	19
7.2 FÆNGSELSFORHOLD OG TORTUR.....	19
7.3 MANGLENDE ADGANG TIL STATSBOGERSKAB OG KONSEKVENSERNE AF DETTE.....	20
7.4 BEVÆGELSESFRIHED.....	22
7.5 TVANGSARBEJDE	24
7.6 KONFISKERING AF JORD	26
7.7 MODELLANDSBYER.....	27
7.8 VILKÅRLIGE SKATTER.....	28
7.8.1 <i>Licenssystemet</i>	28
7.8.2 <i>Brug af ulovlige afgifter</i>	28
7.8.3 <i>Tvangsmæssige skatter</i>	29
7.9 INDBLANDING I PRIVATLIVET – INDGÅELSE AF ÆGTESKAB	30
7.10 RELIGIONSFRIHED	31
8. SÆRLIGT UDSATTE GRUPPER	33
8.1 MODSTANDERE AF STYRET	33
8.2 REPATRIEREDE FLYGTNINGE.....	33
8.3 ANDRE GRUPPER	34
9. IND- OG UDREJSE FORHOLD I BURMA	34
10. NYE FLYGTNINGE/IMMIGRANTSTRØMME TIL BANGLADESH.....	36
11. ROHINGYAER I BANGLADESH.....	37

11.1 FLYGTNINGE I BANGLADESH	37
11.1.2 <i>Modstand imod repatriering</i>	37
11.1.3 <i>Frivillig repatriering</i>	38
11.2 ILLEGALE IMMIGRANTER I BANGLADESH.....	39
11.2.1 <i>Leveforhold for rohingyaer i Bangladesh</i>	40
11.2.2 <i>Politiske modstandsgrupper i Bangladesh og deres aktiviteter i dag</i>	41
12. UDSTEDELSE AF DOKUMENTER I BANGLADESH	43
KONSULTEREDE PERSONER, ORGANISATIONER OG MYNDIGHEDER	44
LITTERATURLISTE	48
BILAG 1: KORT OVER BURMA.....	50
BILAG 2: KORT OVER DELSTATEN RAKHINE	51

1. Indledning

Der har i de seneste år været et lille men konstant antal personer, der søger asyl i Danmark med henvisning til, at de tilhører den etniske gruppe rohingya fra Burma. I en årrække har det været Udlændingestyrelsens og Flygtningenævnets praksis at give opholdstilladelse i form af konventionsstatus til denne gruppe af asylansøgere.

På grundlag af de forklaringer, der er fremkommet i asylsagerne, er der opstået tvivl om, hvorvidt personer fra denne gruppe, der søger asyl i Danmark er rohingyaer fra Burma.

På denne baggrund blev det besluttet, at Udlændingestyrelsen skulle gennemføre en fact-finding mission med formålene:

- At afdække rohingyaernes sikkerhedsmæssige og menneskeretlige forhold i Burma,
- At afdække rohingyaernes situation i Bangladesh og
- At indsamle oplysninger om rohingyaernes sproglige og kulturelle forhold.

Selve fact-finding missionen fandt sted fra 11. til 27. oktober 2003, hvor delegationen besøgte henholdsvis Bangkok i Thailand og Dhaka og Cox's Bazar i Bangladesh. Delegationen fik endvidere mulighed for at foretage et orienteringsbesøg med UNHCR som værter til det nordlige af delstaten Rakhine i Burma¹. Dette besøg fandt sted fra 17. til 21. november 2003.

1.1 Metode

Kilderne, der er konsulteret i forbindelse med missionen, er udvalgt med henblik på at sikre tilstrækkelig variation og repræsentativitet. Der er tilstræbt en vis bredde i kildegrundlaget, således at internationale repræsentationer, internationale organisationer og NGO'er så vidt muligt er repræsenterede. Kilderne er udvalgt efter konsultation med en række enkeltpersoner og organisationer. Der kan her blandt andet nævnes; de danske ambassader i Thailand og Bangladesh, Amnesty International's kontor i London, UNHCR i Genève og udlændingemyndighederne i Holland og Belgien.

Det skal dog bemærkes, at kun få internationale organisationer har oplysninger om menneskeretslige forhold i det nordlige Rakhine i Burma. Det er delegationens opfattelse, at UNHCR, ICRC og internationale NGO'er, der arbejder i området, besidder oplysninger om de sikkerhedsmæssige og menneskeretslige forhold i området. På grund af den politiske situation i landet er disse organisationer dog ikke i en position, der tillader dem at offentliggøre disse oplysninger. Lokalbefolkningen, som delegationen mødte ved besøget i Burma, udtalte sig heller ikke om sådanne forhold. Delegationen har derfor hovedsagligt indhentet oplysninger om kulturelle og sproglige forhold fra besøget i Burma. En del oplysninger fra besøget stammer endvidere fra egne observationer.

¹ Delstaten Rakhine er en oversættelse af det engelske "Rakhine state".

Herudover har delegationen indhentet oplysninger fra sikkerhedsmæssige og menneskeretlige forhold fra organisationer og personer, der befinder sig uden for Burma. Delegationen har blandt andet haft mulighed for at mødes med rohingya flygtninge, der opholder sig i flygtningelejrene Kutapalong og Nayapara i Bangladesh og med nyindrejste rohingya-immigranter i Bangladesh.

Flere kilder, som delegationen har været i kontakt med uden for Burma, har dog givet udtryk for, at de frygter repressalier fra den burmesiske regering eller den bangladeshiske regering, såfremt de står åbent frem med deres oplysninger. De har af denne grund valgt at forblive anonyme. For at supplere oplysningerne om menneskerettigheder i Burma har delegationen derfor valgt at støtte sig til relevante skriftlige kilder, i det omfang sådanne kilder har været tilgængelige.

De informationer, som fremgår af denne rapport, er søgt gengivet så tæt på kildens udsagn som muligt. De fleste interviews er foretaget på engelsk. Kun i få tilfælde har det været nødvendigt at anvende tolk. Alle informationer er blevet noteret ned under interviewet og eventuelle misforståelser eller uklarheder er søgt rettet ved efterfølgende henvendelse til kilden.

1.2 Navne anvendt i denne rapport

Den politiske udvikling i Burma har medført en del debat om brug af navne. Det nuværende styre ændrede landets bynavne i 1989². For eksempel ændredes hovedstadens navn fra Rangoon til Yangon og hovedstaden i delstaten Rakhine (se nedenfor) ændredes fra Akyab til Sittwe.

Den mest kontroversielle navneændring har været ændringen af landets navn i 1989 fra Burma til Myanmar³. En del lande og organisationer har valgt ikke at anerkende denne navneændring, som et udtryk for, at de ikke anerkender det styre, der leder landet i dag⁴. Det danske Udenrigsministerium anvender for eksempel navnet Burma⁵. En del kilder, der har bidraget til denne rapport herunder FN organisationer og repræsentanter for den burmesiske regering, gør dog brug af navnet "Myanmar". For læsevenlighedens skyld bruges i denne rapport konsekvent Burma. Dette betyder, at de steder, hvor kilden har brugt betegnelsen "Myanmar", er dette blevet ændret til Burma.

Det område, rohingyaerne er bosat i, blev oprindeligt kaldt Arakan. Navnet blev ændret i 1974 fra Arakan division til delstaten Rakhine⁶. Denne navneændring opfattes af flere muslimer som et tegn på diskriminering og fremhævelse af den buddhistiske minoritet i området⁷. "Arakan State" bruges derfor stadig i en del litteratur af modstandere af styret i Burma og af NGO'er, der støtter rohingyaernes sag. Udlændingestyrelsen har dog valgt at anvende den officielle betegnelse for området; Rakhine. Denne betegnelse anvendes også af de internationale organisationer, der opererer i området.

²Lonely Planet, *Myanmar (Burma)*, 8th edition September 2002

³ Den engelske oversættelse er hhv.: Union of Myanmar og Union of Burma

⁴ Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002

⁵ Oplysningerne er indhentet fra Udenrigsministeriets landekontor.

⁶ Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002

⁷ ARNO, *Manifesto of Arakan Rohingya National Organisation Arakan, (Burma)*, 1998

Ved brug af andre navne, som er blevet ændret af styret, anvendes også den nuværende officielle betegnelse i denne rapport. For eksempel anvendes Yangon i stedet for Rangoon.

Endvidere er betegnelsen ”rohingya” om den muslimske gruppe, der er bosiddende i delstaten Rakhine i Burma, meget omdiskuteret. Ifølge oplysninger fra UNHCR, Yangon anvendes betegnelsen ”rohingya” ikke i Burma, hvor de i stedet kaldes ”muslimere fra Rakhine”.

Ifølge Forum-Asia er der ikke enighed i Burma om brug af betegnelsen ”rohingya” blandt den muslimske befolkning. Betegnelsen ”rohingya” opfattes ofte som en person, der er relateret til en militant muslimsk modstandsgruppe. Mange muslimer, især dem der lever uden for de tre distrikter Maungdaw, Buthidoung og Rathedoung, ønsker ifølge organisationen ikke at blive kaldt ”rohingya”, men kalder sig ”arkanesiske muslimer”. Deres kultur er meget mere påvirket af den dominerende etniske gruppe i Rakhine. Derimod er det i Maungdaw og Butidaung ifølge Forum-Asia mere almindeligt, at befolkningen refererer til sig selv som rohingyaer. Det var også delegationens opfattelse, at begrebet ”rohingya” ofte bruges uden for Burma, men at betegnelsen sjældent bruges i Burma. I denne rapport er det dog fastholdt at bruge betegnelsen ”rohingya”, idet de personer, der søger asyl i Danmark, selv betegner sig som tilhørende denne gruppe.

1.3 Læsevejledning

Denne rapport består af udsagn fra forskellige kilder, delegationen har interviewet. Det er tilstræbt at gengive kilderne så præcist som muligt i overensstemmelse med gængs praksis for Udlændingestyrelsens fact-finding rapporter. Dette betyder, at det er læserens ansvar at udlede de egentlige konklusioner af rapporten. For at hjælpe brugeren med dette arbejde og give denne et grundlag for at vurdere kilderne, gennemgås kilderne kort i afsnit 3.

2. Anvendte forkortelser

AIA	Arakan Independence Alliance
ARIF	Arakan Rohingya Independence Front
ARNO	Arakan Rohingya National Organisation
ILO	International Labour Organisation
ICRC	International Committee of the Red Cross
RMMRU	Refugee and Migratory Movements Research Unit
MSF	Médicins Sans Frontières
NaSaKa	(Nay-Sat Kut-kwey) eller Border Immigration Headquarter (BIHQ) er en særlig enhed, der opererer i Rakhine og som er ansvarlig for immigration, told og grænsekontrol.
NDF	National Democratic Front
NGO	Non Governmental Organisation
NLD	National League for Democracy
RSO	Rohingya Solidarity Organisation
RNO	Rohingya National Army
SLORC	State Law and Order Restoration Council
SPDC	State Peace and Development Council
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
WFP	World Food Programme

3. De vigtigste kilder

Arakan Rohingya National Organisation (ARNO)

ARNO er en politisk organisation, der blandt andet arbejder for en forbedring af rohingyaernes forhold i Burma. Ifølge Nurul Islam, præsident for ARNO, blev organisationen etableret i marts 1998 ved en sammenlægning af Arakan Rohingya Independence Front (ARIF) og Rohingya Solidarity Organisation (RSO). ARNO samarbejder nu med National United Party of Arakan (NUPA), under paraplyorganisationen Arakan Independence Alliance (AIA). NUPA er en organisation, der repræsenterer buddhisterne fra Rakhine. Ifølge Islam har ARNO deres eget netværk i Rakhine, hvor de får oplysninger om menneskerettighedssituationen i området. Kilden blev foreslået af Chris Lewa, Forum-Asia, Den danske Ambassade i Bangkok og de belgiske udlændingemyndigheder.

Forum-Asia

Forum-Asia er en organisation med base i Bangkok. Organisationen blev dannet i 1991 af ledende menneskerettighedsorganisationer i Asien med det formål, at fremme samarbejdet mellem menneskerettighedsorganisationer i regionen og udvikle regionale svar på fælles problemer. Forum-Asia arbejder blandt andet med kapacitetsopbygning for lokale menneskerettighedsorganisationer⁸. Forum-Asia forskere har direkte adgang til kilder i den nordlige del af delstaten Rakhine i Burma. Organisationen indsamler beretninger fra et netværk af informanter i området. Almindeligvis bekræftes al information med to uafhængige kilder, før den offentliggøres. Dette er ifølge Chris Lewa, forsker for Forum-Asia, dog ikke altid muligt. Forum-Asia gør til tider brug af information fra Kaladan News Network men kun efter, at oplysningerne er blevet bekræftet af andre kilder⁹. Chris Lewa blev anbefalet til delegationen af Amnesty International, London, de belgiske udlændingemyndigheder og Den danske Ambassade i Bangkok som værende den person, der har mest viden om rohingyaernes forhold i Burma og Bangladesh.

CONCERN

CONCERN er en irsk NGO. Organisationen har været involveret i flygtningeoperationen for rohingyaerne i Bangladesh siden 1992. Nu arbejder organisationen i de to tilbageværende flygtningelejre i Bangladesh. Den er involverede i ”mad-for-arbejde” programmer, vand- og sanitetsprogrammer og i uddeling af nødhjælp (ikke-mad) og er ansvarlige for uddannelsesprogrammet i begge lejre. CONCERN var indtil august 2003 ansvarlig for helbredsprogrammer for børn under 10 år i Kutapalong¹⁰.

⁸ Pjece *Forum-Asia*

⁹Kaladan News Network er et nyhedsbureau, der holder til i det sydøstlige Bangladesh og blandt andet består af Kaladan News og Narinjara News. De begyndte at producere nyheder fra delstaten Rakhine i 2001. Ifølge redaktør Fayas Ahamed på Kaladan Press Network har nyhedsbureauet to rapportere i hvert af de tre distrikter i det nordlige Rakhine. Oplysninger om forholdene i området videregives til deres kontor i Teknaf, Bangladesh. Ifølge Ahamed kontrolleres oplysningernes troværdighed så vidt muligt.

¹⁰ UNHCR Cox's Bazar

Médecins Sans Frontières (MSF)

MSF er en uafhængig international hjælpeorganisation, som yder medicinsk støtte og lægehjælp til befolkningerne i over 80 lande. Organisationen blev etableret af en gruppe franske læger. De fleste af MSF's medlemmer er læger og andet sundhedspersonale. MSF-Holland har arbejdet med rohingyaerne i Bangladesh siden flygtningeoperationens begyndelse i 1992. Organisationen har publiceret flere pressemeddelelser og rapporter om forholdene i flygtningelejrene¹¹.

Refugee and Migratory Movements Research Unit (RMMRU)¹²

RMMRU er et forskningsforum, som er tilknyttet universitetet i Dhaka, Bangladesh og er ledet af Dr. C. R. Abrar. RMMRU har eksisteret siden 1996. Hovedformålet med RMMRU's arbejde er at forske, undervise og udøve lobbyvirksomhed. Et vigtigt mål for RMMRU er at arbejde for etableringen af en national flygtningelov i Bangladesh og endvidere blandt andet arbejde for Bangladesh's tiltrædelse af Flygtningekonvention af 1951. RMMRU støttes af Oxford University i England. Kilden blev anbefalet af Den danske Ambassade i Dhaka og Chris Lewa, Forum-Asia.

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

UNHCR, FN's flygtningehøjkommissariat, har til formål at yde beskyttelse til alle flygtninge i verden. Organisationen har været formelt involveret i flygtningearbejdet med rohingyaer i Bangladesh siden 1993. I 1994 begyndte UNHCR at arbejde med reintegration af flygtningene i det nordlige Rakhine i Burma. UNHCR har underskrevet samarbejdsaftaler med både Burma og Bangladesh. I Burma er det UNHCR's rolle at monitorere repatrieringen og integrationen af rohingyaer i lokalsamfundet. UNHCR monitorerer til stadighed situationen for rohingyaerne i det nordlige af delstaten Rakhine og søger at opretholde dialogen med styret omkring forskellige tiltag, der kan forbedre vilkårene for den muslimske minoritet. I Bangladesh er UNHCR ansvarlig for beskyttelsen af næsten 20.000 flygtninge i to flygtningelejre; Nayapara og Kutupalong. UNHCR er i den forbindelse behjælpelig med repatriering til Burma. Delegationen har haft møder med UNHCR's repræsentationer i Genève, Bangkok, Dhaka, Cox's Bazar, Yangon og Maungdaw

¹¹ Se for eksempel: Médecins Sans Frontières, *10 Years for the Rohingya in Bangladesh: Past, Present and Future*, marts 2002

¹² RMMRU, *Refugee and Migratory Movements Research Unit*, Pjece

4. Burmas politiske udvikling¹³

Briterne indledte besættelsen af Burma i 1824 og øgede deres territoriale indflydelse i landet efter hver af de tre krige, der fulgte. I 1885 fik briterne kontrol med hele landet.

I begyndelsen af 2. Verdenskrig allierede burmesiske nationalister, ledet af General Aung San, og 29 ligestillede sig med de japanske styrker for at drive briterne ud af landet. I slutningen af krigen skiftede den burmesiske hær dog side og allierede sig med briterne. General Aung San krævede fuldstændig uafhængighed af England efter krigen, og en ny forfatning blev skrevet i 1947. Landet blev erklæret selvstændigt den 4. januar 1948. General Aung San blev dog myrdet sammen med de fleste andre ledere, før forfatningen blev effektueret.

Landet blev herefter ledet af en civil regering under ministerpræsident U Nu indtil 1962. Denne periode var præget af politisk uro og interne kampe. U Nu indsatte kortvarigt militæret i 1958 for at genetablere den politiske orden.

Den civile regering blev væltet ved et militært kup i 1962, og et militært socialistisk styre under general Ne Win blev introduceret. Denne politik havde alvorlige konsekvenser for landets økonomi.

Den økonomiske nedtur kastede landet ud i politisk uro. I marts 1988 var der store massedemonstrationer i det daværende Rangoon med det formål at etablere et nyt styre. Styret slog demonstrationerne ned, men på trods af dette fortsatte de i løbet af 1988. I august 1988 dræbte militæret mere end 1.000 demonstranter. Det var efter disse demonstrationer Aung San Suu Kyi, datter af general Aung San, begyndte sin karriere som politisk leder for oppositionen.

Burmas forfatning, der blev vedtaget den 3. januar 1974, har været suspenderet siden den 18. december 1988, hvor det seneste styre kom til magten. Et nationalt konvent blev påbegyndt den 9. januar 1993 for at skabe en ny forfatning, men processen er siden blevet indstillet¹⁴.

U Nu fratrådte i juli 1988, og i september 1988 blev landet erklæret i undtagelsestilstand. Grupper loyale mod U Nu overtog ledelsen af landet under et nyt styre kaldet "State Law and Order Restoration Council" (SLORC). Dette styre fraveg den socialistiske politiske kurs. SLORC sendte hæren ind for at knuse demonstrationerne og mere end 3.000 personer blev dræbt. SLORC ledede landet, der var i undtagelsestilstand, indtil afholdelsen af parlamentsvalget i maj 1990.

Valget resulterede i en overvældende sejr til National League for Democracy (NLD) ledet af Aung San Suu Kyi. Partiet vandt 392 ud af 485 pladser i parlamentet på trods af, at Aung San Suu Kyi var under husarrest. Styret nægtede dog efterfølgende at anerkende oppositionens valgsejr og fængslede

¹³ Dette afsnit bygger på en sammenskrivning af informationer fra følgende kilder: U.S. Department of state, *Country Reports on Human Rights Practices Burma*, marts 2003, Immigration and Nationality Directorate UK Ministry of Home Affairs, *Myanmar Extended bulletin 1/2002*, juni 2002, General Assembly, *Situation of Human Rights in Myanmar Note by the Secretary General*, 5. august 2003, Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002, U.S. Department of State, *Background Note: Burma*, marts 2003, Keesing's Records of World Events, CIA World Factbook 2003 og møde med Udenrigsministeriets landekontor.

¹⁴ US Department of State, *Background Note: Burma*, marts 2003.

mange medlemmer af oppositionen. General Than Shwe efterfulgte i 1992 Saw Maung som styrets leder.

I 1997 skiftede styret navn til ”State Peace and Development Council” (SPDC). Dette havde dog ingen indflydelse på den overordnede politiske linje.

Aung San Suu Kyi blev løsladt fra husarrest i 1995, men blev senere tilbageholdt igen. I 2002 fik hun og hendes tilhængere tilladelse til at rejse frit rundt i landet. I februar 2003 fik Amnesty International lov til at besøge landet, hvilket Amnesty havde ansøgt om tilladelse til siden 1988. Dette blev af flere af landets kritikere tolket positivt, og der var på dette tidspunkt en vis optimisme at spore fra landets kritikere. Optimismen blev nedtonet efter 30. maj 2003, hvor Aung San Suu Kyi og hendes sympatisører blev angrebet af regeringsvenlige demonstranter under en rejse inde i landet. Flere af hendes tilhængere blev dræbt og Aung San Suu Kyi blev igen sat i husarrest.

Khin Nyunt overtog i august 2003 landets ledelse efter general Than Shwe. I samme måned præsenterede Khin Nyunt et syv punkts ”Road map for Democracy”, hvoraf det blandt andet fremgår, at styret vil genetablere en national forsamling, der skal lave et udkast til en ny forfatning med det mål at lede landet imod frie og retfærdige valg.

Flere andre lande og politiske grupper har præsenteret ”road maps” for Burma herunder Thailand, Indonesien og etniske grupper.

Det nye ”Road map for Democracy” er blevet kritiseret for at være ukonkret¹⁵, blandt andet fordi det ikke indeholder en tidsplan for gennemførelse af reformer i landet. Ved rapportens afslutning var Aung San Suu Kyi stadig i husarrest.

Burma er gennem længere tid blevet stærkt kritiseret for krænkelser af menneskerettighederne. Landets styre bliver kritiseret for at være ansvarlig for gentagne arrestationer af politiske modstandere, for udførelsen af tortur, for drab på civile og for omfattende brug af tvangsarbejde. Disse krænkelser har specielt været rettet mod landets etniske minoriteter. Dette har resulteret i, at store dele af den burmesiske befolkning lever som enten internt fordrevne eller som flygtninge i nabolandene. Blandt andet af denne grund har Burma gennem længere tid været underlagt sanktioner fra flere lande herunder EU¹⁶.

4.1 SPDC's og oppositionens forhold til rohingyaerne

En repræsentant fra det thailandske udenrigsministerium vurderede, at Burma nu er i en situation, hvor man er nødt til at reagere på det pres, der er fra omverdenen. Dette begrundedes med, at landet nu er ude i sin hidtil værste økonomiske krise og står alene om at komme ud af krisen. Samtidig har Kina, der hidtil har været et af styrets støtter, sendt et signal til landet om, at det er nødvendigt med reformer.

¹⁵ Udenrigsministeriets landekontor

¹⁶ Se blandt andet Amnesty International, *Myanmar*, 2002 og Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002.

Ifølge Chris Lewa, Forum-Asia, har SPDC's politik været direkte rettet mod ekskludering af rohingyaer. Styret betragter dem som illegale immigranter fra Bangladesh og har ingen sympati for denne befolkningsgruppe.

Lewa var samtidig af den opfattelse, at oppositionen under National League for Democracy (NLD) ikke tager rohingyaernes problem alvorligt. NLD har ifølge Lewa den opfattelse, at de interne problemer i Rakhine skal løses af partnerne selv, når et NLD-ledet demokrati er blevet introduceret i Burma.

UNHCR, Bangkok var delvist enige i denne analyse. De oplyste, at organisationen på kort sigt ikke har meget håb om, at rohingyaernes situation i Burma ændres, da end ikke den politiske opposition i Burma, ledet af Aung San See Kyi, taler rohingyaernes sag.

En repræsentant fra en international NGO i Thailand var også af den opfattelse, at rohingyaer står svagt i forhold til den politiske opposition i Burma, blandt andet fordi de er i konflikt med den i forvejen marginaliserede buddhistiske befolkningsgruppe i delstaten Rakhine; Rakhine-buddhisterne. Rohingyaer diskrimineres ifølge kilden af Rakhine-buddhister, der eksempelvis ikke ønsker, at rohingya politiske grupper deltager i oppositionsbevægelsen. Kilden oplyste, at ved en nyligt afholdt konference i Thailand for etniske minoriteter i Burma, forlod repræsentanter for Rakhine-buddhisterne konferencen, fordi repræsentanter for rohingyaerne deltog. Andre dele af oppositionen ønsker ifølge kilden ikke at involvere sig i denne konflikt og ignorerer rohingyaernes problemer.

Chris Lewa, Forum-Asia, havde kendskab til ubekræftede forlydender om, at SPDC har forsøgt at overtale nogle indflydelsesrige rohingyaer til at søge om statsborgerskab som muslimer fra Rakhine. Det er også blevet rapporteret, at nogle SPDC ledere sidst i september 2003 organiserede nogle rohingya-ledere til at vise støtte til styrets road-map. Lewa fandt det dog usandsynligt, at SPDC for alvor har intentioner om at give statsborgerskab til rohingya-befolkningen.

5. Rohingyaerne

Rohingyaerne er betegnelsen for en muslimsk befolkningsgruppe, hvoraf størstedelen er bosat i det nordlige af delstaten Rakhine i Burma. I delstaten Rakhine lever udover muslimer en stor befolkningsgruppe, der hedder Rakhine-buddhister. Endvidere findes små grupper af chin, mro, khami, kamas, chatma og dynet/dainet i delstaten Rakhine. Der er ingen officielle befolkningsopgørelser over området, men det siges af Rakhine buddhisterne udgør to tredjedele og muslimerne en tredjedel af befolkningen¹⁷.

Det nordlige Rakhine er opdelt i tre distrikter; Maungdaw, Buthidaung og Rathedaung. De tre distrikter er gennemskåret af en bjergkæde, der løber fra nord til syd, og som besværliggør kommunikation mellem distrikterne. Området er ligeledes gennemskåret af en mængde floder, der tjener som vigtige transportveje for området. Herudover er området kun tilgængeligt via nogle få veje. Den muslimske befolkningsgruppe i disse tre distrikter udgør ca. 805.000 personer, hvilket ifølge UNHCR svarer til ca. 97% af befolkningen i Maungdaw og ca. 95% af befolkningen i Buthidaung. Rathedaung antages, at en lavere procentdel end i de to første distrikter er muslimer¹⁸. Maungdaw har, udover den største andel af muslimer, også den største befolkningstæthed af de tre distrikter.

Rohingyaerne i Burma taler en særlig dialekt, der minder meget om sproget, der tales i det sydøstlige Bangladesh; Chittagong-bangla. Denne dialekt er væsentlig forskellig fra den dialekt Rakhine-buddhister taler. Den er også forskellig fra burmesisk.

Udover Burma lever der ifølge kildernes oplysninger rohingyaer som immigranter og flygtninge i Bangladesh, Thailand, Malaysia, Saudi Arabien, Pakistan, Dubai og Japan. Endvidere findes der nogle få i rohingyaer Europa¹⁹.

I Bangladesh lever størstedelen af rohingyaerne i Chittagong-provinsen, der ligger i den sydøstlige del af landet. Der er henholdsvis 8.025 og 11.565 flygtninge (oktober 2003) i to flygtningelejre og herudover opholder et ukendt antal rohingyaer sig i området som illegale immigranter (se afsnit om Rohingyaer i Bangladesh). Ifølge en international NGO med sæde i Thailand findes der også nogle få hundrede rohingyaer i Dhaka.

En repræsentant fra det thailandske udenrigsministerium var af den mening, at der kun findes meget få rohingyaer i Thailand. UNHCR Bangkok bekræftede dette, idet de oplyste, at de kun havde kendskab til omkring 100 rohingyaer i Thailand.

Ifølge Forum-Asia opholder der sig mindst 6.000 rohingyaer i Malaysia. Forum-Asia oplyste, at organisationen havde kendskab til en NGO, der opgjorde tallet af rohingyaer i Malaysia til 15.000.

¹⁷ Lewa, Chris, *Conflict, discrimination and humanitarian challenges in Northern Arakan State*, Forum-Asia, Bangkok, Delivered at the EU – Burma Day 2003 Conference, Brussels 8th October 2003

¹⁸ UNHCR, *UNHCR in Myanmar Operations in Northern Rakhine State: An Area Profile*, Yangon 2003

¹⁹ UNHCR, International NGO i Thailand, Forum-Asia, samt en repræsentant fra det thailandske udenrigsministerium.

Ifølge Forum-Asia er der tillige et stort antal rohingyaer i Pakistan (200.000 i 1994), og der findes også et stort antal i Saudi Arabien og Dubai. Ifølge Arakan Rohingya National Organisation (ARNO)'s præsident Nurul Islam findes der ca. 300.000 rohingyaer i Pakistan og 300.000 – 400.000 i Saudi Arabien.

5.1 Rohingyaernes oprindelse og historie

Der findes ikke en samstemmende udlægning af rohingyaernes oprindelse, idet den fremstilles forskelligt af forskellige parter²⁰. Eksempelvis er den officielle burmesiske opfattelse af rohingyaernes oprindelse, at hovedparten stammer fra illegale immigranter, der under britisk herredømme i Burma og i tiden derefter er migreret fra det område, der nu kaldes Bangladesh til Burma.

Andre kilder har en mere kompleks forklaring på rohingyaernes oprindelse²¹. Af Human Rights Watch's omfattende rapport fra maj 2000 om rohingyaernes situation i Bangladesh og delstaten Rakhine fremgår det, at migration af muslimer til Burma har fundet sted siden det ottende århundrede og at der har været flygtningestrømme fra det, der nu kaldes nordlige Rakhine til det nuværende Bangladesh i flere omgange. Flygtningestrømme der ifølge organisationen var resultat af etniske og religiøse konflikter udløst af bredere politiske kampe i området.

Rohingyaerne tilhørte ifølge HRW's rapport Mrauk-U (Mrohaung) kongeriget, som var uafhængigt af både det burmesiske kongerige i Irrawaddy deltaet, det centrale Burma, Bengal og Mongulerne imod vest. Muslimske handlende kom til området i det ottende århundrede og nogle bosatte sig langs kysten i dette kongedømme. I det tolvte og trettende århundrede migrerede nogle af disse grupper til det område, der i dag er det nordlige Rakhine. Samtidig kom der også immigranter ind i dette område fra det muslimske Bengal.

I 1400 tallet, da Mrauk-U blev invaderet af styrker fra det burmesiske kongerige, søgte kong Narmeikhla hjælp fra Bengal og slog burmeserne tilbage ved hjælp af den muslimske hær. Dette betød en styrkelse af forholdet mellem Mrauk-U og Bengal. Mrauk-U's konge begyndte blandt andet at anvende muslimske navne ved hoffet, og muslimske embedsmænd begyndte at spille en stor rolle i styret.

I 1784 erobrede den burmesiske konge Bodawpaya det nordlige Rakhine og indlemmede området i sit kongedømme Ava i det centrale Burma. Dette udløste den første flygtningestrøm af muslimer fra Burma til Cox's Bazar området i det nuværende Bangladesh.

Mange af de rohingyaer, der flygtede fra Burma til Cox's Bazar i denne periode blev ifølge HRW's rapport integrerede i området og flyttede ikke tilbage. Under den britiske besættelse af Burma fra 1824 til 1942, var der relativt få konflikter i det nordlige Rakhine område. Briterne administrerede Burma som en provins til Indien, og migration mellem Indien og Burma var relativt fri. I denne periode immigrerede en del arbejdere fra det daværende Indien til Burma.

²⁰ Se endvidere oversigten i Baten, Peggy, *Rohingya's Burma's Arkanese Muslims*, Commissariaat-General Brussels, 2001 og Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002

²¹ Human Rights Watch, *Burma/Bangladesh Burmese refugees in Bangladesh: Still no durable Solutions*, maj 2000

Den anden flytningestrøm af rohingyaer til Bangladesh fandt ifølge HRW's rapport sted under Anden Verdenskrig i forbindelse med briteres retræte og den japanske invasion af Burma. I forbindelse med landets uafhængighedskamp blev de grupper, som man mente havde været særligt privilegerede under den britiske besættelse, udsat for overgreb fra lokalbefolkningen.

I Rakhine, dengang kaldet Arakan, angreb buddhistiske og muslimske befolkningsgrupper hinanden, hvilket resulterede i, at buddhistiske befolkningsgrupper blev fortrængt til den sydlige del af Rakhine, mens muslimske befolkningsgrupper bosatte sig i den nordlige del.

Efter at Burma blev uafhængigt i 1948, optrappedes konflikten mellem rohingyaerne og den burmesiske regering. Lige efter uafhængigheden arbejdede en gruppe af muslimer fra Arakan for, at indlemme regionerne Maungdaw og Buthidaung i Østpakistan (det nuværende Bangladesh). Regeringen modsatte sig dette og responderede blandt andet ved at behandle rohingyaerne som illegale immigranter. Immigrationsmyndighederne introducerede begrænsninger i bevægelsesfriheden for rohingyaerne, som ligeledes blev nægtet adgang til statsborgerskab og adgang til militæret. Rakhine-buddhister overtog endvidere jobs i den civile administration fra muslimer fra Rakhine.

I begyndelsen af 1950'erne sluttede nogle rohingyaer sig til væbnede oprørsgrupper; Mujahids. Disse grupper var skyld i, at grupper af lokale rohingyaer og rakhine buddhister blev nødt til at flytte fra deres landsbyer.

Den tredje flytningestrøm fra Burma fandt ifølge HRW's rapport sted i 1978. Efter general Ne Win tog magten i Burma i 1962, begyndte han at opløse rohingyaernes organisationer. I 1977 gennemførte styret, hvad der kaldtes operation "Nagamin" (dragekonge). Dette var et forsøg på, forud for en landsdækkende befolkningsregistrering, at registrere alle statsborgere og udfinde dem, der ifølge styret ikke kvalificerede som statsborgere. I maj 1978 var 200.000 rohingyaer flygtet til det nuværende Bangladesh i forbindelse med denne operation. Flygtningene fortalte, at den burmesiske hær tvangsmæssigt havde sendt dem i eksil blandt andet ved at udsætte dem for omfattende vold, voldtægter og mord. Størstedelen af disse flygtninge vendte hjem efter kort tid.

Den fjerde og sidste omfattende flytningestrøm af rohingyaer fra Burma til Bangladesh fandt sted i 1991 og 1992, hvor 250.000 flygtede. Amnesty International interviewede mere end hundrede flygtninge i Bangladesh om, hvilke overgreb fra det burmesiske militær, de havde været udsat for²². Flygtningene rapporterede om voldsomme overgreb i form af; mishandling, drab, voldtægter og politisk og religiøst motiverede arrestationer. Mishandling og drab fandt ofte sted i forbindelse med militærets brug af tvangsarbejdere og bærere (portere). Flere muslimske flygtninge rapporterede om, at alle deres ejendele blev konfiskeret af militæret, og at de var blevet truet på livet i forbindelse med flugten, såfremt de vendte tilbage til Burma. Der var rapporter om, at militæret ødelagde landsbyer og moskéer og anholdt ledere og medlemmer af politiske partier. Drab på muslimer fandt blandt andet sted, når en person var blevet for svag til at deltage i tvangsarbejde, eller hvis han eller hun nægtede at gøre som militæret sagde, for eksempel hvis han eller hun nægtede at give sine afgrøder eller husdyr til militæret. Medlemmer, militæret påstod tilhørte muslimske politiske grupper, blev også dræbt.

²² Amnesty International, *Myanmar "No law at all" Human rights violations under military rule*, oktober 1992

Flygtninge blev ved hjælp fra UNHCR og NGO'er etableret i flygtningelejre i Bangladesh. Bangladesh har ikke underskrevet FN's Flygtningekonvention fra 1951 eller protokollen fra 1967. Det var Bangladesh's ønske, at flygtningene skulle vende tilbage til Burma hurtigst muligt, og landet indledte hurtigt forhandlinger om dette med Burmas styre. UNHCR begyndte at monitorere repatrieringen i 1992, men trak sig midlertidigt ud af operationen i 1992, da det blev klart, at Bangladesh's regering brugte magt i forbindelse med repatrieringen. Organisationen blev imidlertid involveret igen efter at have underskrevet en forhandlingsaftale med Bangladesh's regering.

I 1994 fik UNHCR adgang til monitorering af situationen i distrikterne Buthidaung, Rathedaung og Maungdaw i delstaten Rakhine i Burma. I perioden 1994 til 1997 repatrierede 230.000 personer til Burma.

5.2 Rohingyaernes levestandard i Burma

Delegationen fik den opfattelse fra besøget i den nordlige del af Rakhine, at dele af den muslimske befolkning lever på et absolut eksistensminimum. Blandt andet er dele af befolkningen fuldstændig afhængige af at arbejde om dagen for at kunne spise om aftenen. De dage, hvor de ikke får arbejde, er de nødt til at låne fra andre eller gå i seng uden mad. Dette betyder, at flere familier oparbejder gæld for at kunne overleve.

Forum-Asia oplyste, at en stor del af rohingyaerne lider af underernæring og fejlnæring og at en større del af rohingyaerne lider af sygdomme relateret til underernæring, end det er tilfældet for andre minoritetsgrupper i Rakhine.

En undersøgelse, refereret af en international kilde, af ernæringsforholdene for børn under 5 år blandt den muslimske befolkning i det nordlige Rakhine viste, at mere end 60 % af børnene lider af fejlnæring og mange af disse lider af hertil relaterede fysiske og psykiske følger.

Ifølge UNHCR er 55% af lokal befolkningen og 90 % af de returnerede flygtninge i det nordlige Rakhine jordløse.

Ifølge UNHCR er det et problem for rohingyaerne, at de ikke taler burmesisk. Dette betyder for eksempel, at de er nødsaget til at støtte sig til mellemmænd, når de skal henvende sig til myndighederne i området.

Rohingyaer har ifølge Forum-Asia adgang til grundskole op til 5. klasse, hvor der undervises på burmesisk. Der findes sådanne skoler i de fleste landsbyer. I nogle landsbyer findes der mellemskole (5. til 7. klasse) og gymnasium (8. til 10. klasse). Der er et universitet i Sittwe, delstaten Rakhines hovedstad. Ifølge organisationen er mange grundskolelærere, i det nordlige Rakhine, Rakhine buddhister, der diskriminerer rohingyaerne. Rohingyaerne har derfor i praksis ikke altid adgang til skoler. Det er ifølge organisationen almindeligt, at rohingyaer sender deres børn i madraser (muslimske skoler).

Delegationen blev under besøget i Burma bekendt med rohingyaer, der ikke sendte deres børn i skole, fordi de ikke havde råd. I forbindelse med skolegangen skal de betale for skoleartikler såsom bøger, papir og blyanter og skoleuniformer. Udgifterne overskred disse rohingyaers økonomiske formåen.

Chris Lewa, Forum-Asia, fandt ikke, at rohingyaerne er særlig godt organiseret. Samfundet er ifølge Lewa fragmenteret, måske som et resultat af befolkningens undertrykkelse. Hun gav som eksempel,

at nogle rohingyaer kan finde på uretmæssigt at anklage naboer for forskellige forbrydelser og anmelde dem til myndighederne for deres egen vindings skyld eller for at opnå beskyttelse. Myndighederne i Burma bruger også rohingyer som interne agenter i samfundet.

Ifølge Lewa er rohingyaerne organiseret som et konservativt muslimsk samfund. Den sociale organisation af gruppen følger traditionelle muslimske normer. Samfundet er almindeligvis domineret af ældre mænd. De kulturelle og religiøse traditioner forhindrer kvinder i at deltage i det sociale og økonomiske liv i samfundet.

6. Sikkerhedssituationen for rohingyaer i Burma

Indledningsvis skal nævnes, at Burma gennem en længere årrække er blevet kritiseret og fortsat kritiseres fortsat for at være ansvarlig for alvorlige overtrædelser af menneskerettighederne. Dette gælder især overgreb rettet mod landets minoriteter²³. FN's særlige rapportør for menneskerettigheder Mr. Paulo Sérgio Pinheiro peger i sin rapport fra november 2003 på følgende forhold i Burma, der fortsat giver grund til bekymring: arrestationer af politiske modstandere, tilbageholdelse af politiske fanger efter de har udstået deres straf, mishandling af tilbageholdte personer, mangel på retssikkerhed, religiøs intolerance og tvangsrekruttering²⁴.

UNHCR, Bangkok var af den opfattelse, at den generelle situation for rohingyaer i Burma er temmelig dårlig. Rohingyaerne bliver stadig ikke betragtet som statsborgere i Burma, og de udsættes fortsat i et vist omfang for tvangsarbejde. UNHCR var dog af den mening, at overgreb fra det burmesiske militærs side af en så alvorlig karakter, som fandt sted i begyndelsen af 1990erne, ikke længere finder sted. Dette skyldes ifølge organisationen blandt andet tilstedeværelsen af UNHCR, internationale organisationer og NGO'er i området. Organisationen påpegede, at der ikke siden 1990erne er sket overordnede strukturelle ændringer i rohingyaernes situation i Burma. Organisationen kan derfor ikke udelukke, at sikkerheds- og menneskeretssituationen for rohingyaerne igen vil blive forværret, såfremt UNHCR trækker sig ud af området.

UNHCR var af den opfattelse, at muslimer fra det nordlige Rakhine stort set ikke findes i den burmesiske hær. Dette betyder formodentligt, at tvangsrekruttering ikke er et problem for rohingyaer i Burma.

Chris Lewa, Forum-Asia, fandt ikke, at der er sket væsentlige forbedringer af menneskerettighedsforholdene for rohingyaer i delstaten Rakhine. Lewa var af den opfattelse, at restriktioner imod rohingyaer i Burma er blevet skærpet, og adgangen til mad også er blevet dårligere.

Michelle LaBonte, førstesekretær på den amerikanske ambassade i Dhaka, var af den mening, at forholdene for rohingyaer i Burma ikke var forbedret. LaBonte fandt, at rohingyaer i Bangladesh lever under svære forhold, og at det faktum, at mange repatrierede flygtninge vender tilbage fra Burma til Bangladesh, viser at situationen i Burma fortsat er meget dårlig. Det forhold, at det samme styre leder landet, tyder også på, at der ikke har fundet strukturelle forandringer sted i Burma, der grundlæggende kan forbedre forholdene for etniske og andre grupper.

²³ Se for eksempel: Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002, U.S. Department of state, *Country Reports on Human Rights Practices Burma*, marts 2003 og rapporter fra FN's rapportør for menneskerettigheder Paulo Sergio Pinheiro fra 5. august 2003 og 27. December 2002, Human Rights Documentation Unit National Coalition Government of the Union of Burma, *Human Rights Yearbook Burma 2001-2002*.

²⁴ *Statement by Mr. Paulo Sérgio Pinheiro, Special Rapporteur on the situation on human rights in Myanmar*, 58th Session of the General Assembly Third Committee, Item 117 ©, 12. november 2003

Nyligt indkomne immigranter som delegationen mødtes med i Cox's Bazar fandt, at situationen var meget dårlig for rohingyaerne. De nævnte, at rohingyaer i Burma ikke kan få arbejde, ikke kan bevæge sig frit og konstant er bange for politiet og NaSaKa²⁵.

Dr. Abrar, Refugees and Migratory Movements Research Unit (RMMRU), var af den opfattelse, at det er meget svært at sige noget konkret om menneskerettighedssituationen i det nordlige Rakhine, fordi, det forhold at styret i Burma stadig er ved magten, betyder, at det er svært at få informationer om menneskerettighedssituationen. Dr. Abrar var ikke overbevist om, at UNHCR er nok tilstede i felten i Burma til at kunne monitorere menneskerettighedssituationen tilstrækkeligt. Han bemærkede i den forbindelse, at terrænet i delstaten Rakhine er svært tilgængeligt, og at det kræver utroligt meget tid og mange ressourcer at følge op på enkelte sager.

Nurul Islam, præsident for ARNO, var også forbeholden overfor UNHCR's monitorering af sikkerhedssituationen for rohingyaer i Burma. Han var af den opfattelse, at UNHCR får informationer om overgreb fra alle distrikter i Rakhine i Burma, men at organisationen herefter ikke foretager sig videre ved disse. Islam fandt imidlertid, at situationen for rohingyaer i Burma er forbedret, siden UNHCR og andre organisationer kom til Rakhine.

²⁵ NaSaKa (Nay-Sat Kut-kwey) eller Border Immigration Headquarter (BIHQ) er en særlig enhed, der opererer i det nordlige Rakhine, og som er ansvarlig for immigration, told og grænsekontrol.

7. Menneskerettighedssituationen for rohingyaer i Burma

7.1 Retssikkerheden

UNHCR, Yangon oplyste, at retssikkerheden for den muslimske befolkning i Rakhine ikke adskiller sig væsentligt fra forholdene for resten af den burmesiske befolkning. UNHCR oplyste, at nogle rohingyaer bruger traditionelle retsinstanser eller råd o. lign. til at løse konflikter mellem forskellige rohingya-grupper i lokalsamfundet.

Ifølge US-Department of State seneste rapport fra marts 2003 er retssystemet i Burma ikke uafhængigt, og der er ikke retssikkerhed i landet²⁶. Der findes ikke hjemmel i lovgivningen for at begrænse tiden for tilbageholdelse uden rettergang. Straffelovgivningen tillader myndighederne vilkårligt at forlænge tilbageholdelsen efter at den fængslede, har afsonet sin straf.

Ifølge Chris Lewa, Forum-Asia, sker der vilkårlige arrestationer af rohingyaer hele tiden i det nordlige Rakhine. Formålet med disse arrestationer er ikke at tilbageholde befolkningen i længere tid, men at indkassere bestikkelse for personernes løsladelse. Almindeligvis løslades personerne ifølge Lewa, når familien betaler bestikkelse.

Ifølge Forum-Asia kan en rohingya blive hentet af militæret når som helst. Hvis en person indgiver en falsk anklage imod en rohingya og samtidig bestikker NaSaKa, vil rohingyaen sandsynligvis efterfølgende blive arresteret af NaSaKa. Han vil blive sendt i fængsel, og har ikke mulighed for at klage.

Nurul Islam, præsident for ARNO, var af den opfattelse, at der ikke er en ensartet straffepraksis i Burma. Han gav som eksempel, at hans yngre bror blev arresteret under en rejse til Yangon uden, at der blev angivet nogen egentlig grund. Broren fik valget mellem enten at tilstå og sidde i fængsel i 3 år eller nægte sig skyldig og sidde i fængsel i 30 år. Han nægtede sig skyldig og blev løsladt efter 10 års fængsel. Islam bemærkede i den forbindelse, at regeringen i Burma ikke er ansvarlig ifølge lov eller forfatning for de handlinger, de udøver mod rohingyaerne.

Nyligt indkomne immigranter, som delegationen mødtes med i Cox's Bazar, fortalte, at der findes retsinstanser i Burma, men at rohingyaer ikke har adgang til disse. Ifølge kilden vil en rohingya, som forsøger at klage til en domstol, selv senere blive anklaget.

Det var delegationens indtryk, at personer, der bliver anklaget for mindre forseelser, skal betale store summer til det lokale retsvæsen for at blive renset og sat på fri fod.

7.2 Fængselsforhold og tortur

UNHCR, Yangon var af den opfattelse, at fængselsforholdene og brug af tortur for den muslimske befolkning i Rakhine ikke adskiller sig væsentligt for de forhold, der gælder for resten af landets befolkning.

²⁶ U.S. Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices Burma*, marts 2003

Ifølge U.S. Department of State's seneste rapport fra marts 2003, er tortur forbudt ved lov i Burma²⁷. Der findes dog flere rapporter om, at medlemmer af sikkerhedsstyrkerne torturerer, slår, og begår overgreb på fanger. Det er rutine at bruge strenge afhøringsmetoder. Der er rapporter om, at der eksisterer arbejdslejre for fanger.

ICRC har adgang til fængslerne. Ifølge U.S. Department of State's rapport, tillader SPDC, at ICRC udfører sit sædvanlige arbejde såsom at udlevere medicin og breve til fanger og yde støtte til pårørende til fanger.

Ifølge Forum-Asia er forholdene i fængslerne ikke gode. De burmesiske myndigheder bruger fanger som arbejdere til at bygge infrastruktur. Forum-Asia's informant fortalte, at han havde set flere fanger arbejde, mens de var bundet sammen med reb.

Delegationen har kendskab til en rohingya fra det nordlige Rakhine, der er blevet tortureret i forbindelse med anholdelse.

7.3 Manglende adgang til statsborgerskab og konsekvenserne af dette

Manglende adgang til statsborgerskab, betragtes af flere kilder, som et væsentligt problem for rohingyaerne i Burma²⁸.

Ifølge UNHCR, Bangkok er muslimers forhold i Burma generelt dårlige, men muslimer kan almindeligvis få statsborgerskab. Dette er ikke tilfældet for muslimer fra Rakhine; rohingyaer. Chris Lewa, Forum Asia bekræftede, at nogle muslimer i Burma godt kan opnå statsborgerskab, mens muslimer fra Rakhine ikke kan.

Rohingyaernes juridiske status i Burma er bestemt af loven om statsborgerskab fra 1982. I loven skelnes mellem tre former for statsborgerskab; statsborgerskab, associeret statsborgerskab, og naturaliseret statsborgerskab²⁹.

Statsborgere er de personer, der tilhører de nationalt anerkendte racer (kachin, kayah (karenni), karen, chin, burman, mon, rakhine, shan, kaman, eller zerbadee) eller, hvis forfædre bosatte sig i landet før 1823. Kan en person ikke bevise, at hans eller hendes forfædre bosatte sig i landet før 1823, kan denne blive klassificeret som *associeret statsborger*. Associeret statsborgerskab kræver, at man har en bedsteforælder eller en slægtning, der har statsborgerskab i henhold til statsborgerloven af 1948. For at komme i betragtning som associeret statsborger skal man have søgt om dette før 15. oktober 1982. For at blive kategoriseret som *naturaliseret statsborger* skal man kunne dokumentere, at mindst en forælder bosatte sig i Burma, før landet blev uafhængigt i 1948. Personer med mindst en forælder, der har en af de omtalte statsborgerskaber, kan også selv få sådan et statsborgerskab. Herudover skal man for at få naturaliseret statsborgerskab være mindst 18 år, tale et af de nationale sprog godt, have en god karakter og være sund i sjælen³⁰.

²⁷ U.S. Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices Burma*, marts 2003

²⁸ Human Rights Watch, *Burma/Bangladesh Burmese refugees in Bangladesh: Still no durable Solutions*, maj 2002, UNHCR, Bangkok og Nurul Islam, præsident for ARNO.

²⁹ Human Rights Watch, *Burma/Bangladesh Burmese refugees in Bangladesh: Still No Durable Solution*, Maj 2000

³⁰ *ibid.*

Ifølge Human Rights Watch rapport fra maj 2000 kan størstedelen af rohingyaerne under statsborgerloven ikke opnå en af de tre former for statsborgerskab³¹. Selvom en rohingya har forfædre i Burma fra før 1823, så er rohingyaer ikke blandt en af de nationalt anerkendte etniske grupper. Det er ofte meget svært for en rohingya at bevise, at hans eller hendes forfædre har opholdt sig i landet før 1823. Dette er ifølge rapporten kun lykkedes for en håndfuld rohingyaer. Resultatet er, at rohingyaer ikke anerkendes som statsborgere i Burma

Den burmesiske ambassadør i Dhaka, Ohn Jhwin, gav følgende forklaring på, hvorfor rohingyaerne ikke har statsborgerskab i Burma og på deres legale situation i landet i øvrigt. Han henviste til, at man, for at kunne blive statsborger i Burma, skal kunne bevise, at man har rødder i landet tilbage til før 1823. De familier, der kan dette, accepteres som burmesiske statsborgere. Ambassadøren oplyste, at rohingyaer er accepteret i landet, men ikke som statsborgere. De opfattes ikke som en minoritet på linje med de andre 135 etniske grupper i landet, men som en slags fordrevne (displaced) personer. Han understregede, at den burmesiske regering ikke opfatter dem som flygtninge, der er forfulgt af deres regering, idet dette efter hans opfattelse ikke er tilfældet for rohingyaer.

UNHCR, Geneve oplyste, at alle returnerede flygtninge nu får udstedt et "Midlertidigt Registreringskort" (Temporary Registration Card) også kaldet "White card". Ifølge organisationen er der nu udstedt ca. 350.000 White cards. White cards tilbydes også til rohingyaer, der ikke har været i eksil i Bangladesh. Disse kort har ingen udløbsdato og skal ikke fornyes. UNHCR er af den opfattelse, at udstedelsen af disse kort er et skridt imod forbedring af rohingyaernes retslige situation og et første skridt imod opnåelse af statsborgerskab i Burma for rohingyaer. Endvidere fandt organisationen, at rohingyaer kunne bruge kortet som en slags legitimation ved ansøgning om udstedelse af rejsetilladelse og som dokumentation ved fremtidig ansøgning om statsborgerskab, hvis dette blev muligt.

Chris Lewa, Forum-Asia, var af den mening, at White cards, der kun er et bevis på midlertidig opholdstilladelse, ikke giver rohingyaerne nogen egentlig status i landet. Kun ca. en tredjedel af befolkningen har fået sådan et kort, og det kan ikke bruges til noget. Kortet forbedrer blandt andet ikke rohingyaernes mulighed for at rejse frit, idet myndighederne i praksis tjekker lister på personer, der findes i et hvert hus og rejsetilladelsen (se næste afsnit), når de skal identificere en person.

Nurul Islam, præsident for ARNO, var også af den opfattelse, at White cards var ubrugelige. Han fandt, at kortene diskriminerer rohingyaerne, fordi der står "udlændinge ID-kort" på dem. Han var af den opfattelse, at mange rohingyaer af denne grund ikke ønsker at få kortet, men at de heller ikke kan nægte at modtage kortet.

Delegationen observerede under besøget i Maungdaw, at nogle rohingyaer ikke var i besiddelse af et White card og ikke umiddelbart havde forståelse for formålet med dette kort. Det var endvidere delegationens indtryk, at der i forbindelse med udstedelse af kortet ofte blev opkrævet ulovlige gebyrer fra myndighederne.

Ifølge UNHCR betyder rohingyaernes manglende statsborgerskab tillige, at de ikke har adgang til at skrive sig ind på tekniske og medicinske fakulteter/universiteter i Burma.

³¹ ibid.

En repræsentant fra Thailand's udenrigsministerium oplyste, at en konsekvens af rohingyaernes manglende statsborgerskab i Burma er, at de ikke selv kan vælge repræsentanter til den kommission, der skal vedtage den nye forfatning. Andre etniske grupper i Burma kan selv vælge de repræsentanter, der skal sidde med, når den nye forfatning skal vedtages.

7.4 Bevægelsesfrihed

Ifølge den burmesiske udlændingelov fra 1940 skal udlændinge, der rejser internt i landet have tilladelse til dette. De skal rapportere til immigrationsmyndighederne på det sted, de rejser til og de skal også rapportere, når de kommer tilbage til deres oprindelsessted.

I henhold til Byloven af 1907 skal en person (statsborger eller udlænding), der rejser uden for det by-distrikt, hvor de er bosiddende, rapportere til de relevante myndigheder. Afrejsen fra bestemmelsesstedet skal også rapporteres. Såfremt der ikke rapporteres, kan både den rejsende og hans eller hendes værter risikere 15 dages fængsel eller bøde.

I henhold til samme lov skal rejsende i landdistrikterne, der rejser fra en landsbygruppe til en anden også rapportere sin ankomst og afrejse til de relevante myndigheder³². Såfremt dette ikke sker, risikerer de pågældende eller deres værter fængsel i 15 dage eller bøde.

Da muslimer fra det nordlige af delstaten Rakhine ikke betragtes som statsborgere, skal de i henhold til loven søge myndighederne om tilladelse, når de ønsker at rejse uden for deres landsbygruppe.

Ambassadøren ved Burmas ambassade i Dhaka, Ohn Jhwin, forklarede, at personer, der rejser rundt i landet, skal vise deres identitetskort. Idet rohingyaer ikke er i besiddelse af et sådan kort, kan de ikke frit bevæge sig rundt. De er derfor nødsaget til at få tilladelse fra myndighederne, når de ønsker at overnatte i en anden by end deres hjemby.

Det er delegationens indtryk, at denne lov håndhæves restriktivt i det nordlige Rakhine. Endvidere er det delegationens indtryk, at myndighederne i forbindelse med udstedelsen af rejsetilladelser til rohingyaer i mange tilfælde opkræver uretmæssige og store gebyrer.

Flere af de konsulterede kilder forklarede samstemmende, at rohingyaer ikke kan bevæge sig frit mellem landsbygrupper³³. Mellem solnedgang og solopgang kan de bevæge sig mellem landsbygrupperne, men hvis de skal overnatte, skal de have en særlig tilladelse. De skal ansøge om en rejsetilladelse. Dette gøres gennem lederen af landsbyrådet og herefter NaSaKa³⁴.

UNHCR, Yangon var af den opfattelse, at begrænsningerne i bevægelsesfriheden for rohingyaer er øget væsentligt siden juni 2000.

Chris Lewa, Forum-Asia, var også af den opfattelse, at rejsebegrænsninger for rohingyaer i det nordlige Rakhine er blevet strammet. Dette er ifølge kilden et af de alvorligste problemer for rohingya-befolkningen i Rakhine. For de fattige er det meget dyrt at rejse fra en landsby til en anden

³² Landsbygruppe er den danske oversættelse fra det engelske "village tract". En "village tract" i Burma består af en gruppe af små landsbyer "hamlets". Et "hamlet" består som regel af en enkelt etnisk gruppe på mellem 500 og 2000 personer (UNHCR, UNHCR in Myanmar Operations in Northern Rakhine State: An Area Profile, Yangon 2003).

³³ UNHCR, Forum-Asia og Nurul Islam, præsident for ARNO.

³⁴ Hver landsbygruppe (village tract) administreres af et landsbyråd (Village Peace and Development Council (VPDC)).

og mellem distrikterne. Det er ifølge Lewa nødvendigt at betale ulovlige gebyrer til de forskellige myndigheder for at opnå rejsetilladelse. Rohingyaer kan ifølge Lewa ikke rejse til Sittwe.

Lewa oplyste, at en rejsetilladelse udstedes for et bestemt antal dage, almindeligvis for 14 dage og nogen gange for en måned ad gangen. Hvis en person bliver væk i længere tid end tilladt, skaber det ofte alvorlige problemer, fordi personen risikerer, at blive slettet af familielisten, og dermed ikke kan komme tilbage til sin hjemby³⁵. Personen kan, hvis han eller hun har midlerne, dog i mange tilfælde bestikke landsbylederen og på den måde undgå at blive slettet af familielisten. Men hvis NaSaKa opdager, at personen mangler fra landsbyen uden tilladelse, for eksempel hvis personen mangler under en af NaSaKa's regelmæssige befolkningsoptællinger³⁶, vil personen blive slettet fra familielisten. Dette har ifølge Lewa meget alvorlige konsekvenser. Det betyder, at en person ikke kan komme tilbage til sin landsby og sin familie, uden at risikere at blive tilbageholdt.

Forum-Asia har kendskab til flere rohingyaer, der er kommet i en sådan situation og har været nødsaget til at rejse til Bangladesh, selvom de gerne ville returnere til deres landsby og familier. Forum-Asia havde endvidere kendskab til, at velhavende rohingyaer, der har arbejdet i udlandet eksempelvis Saudi Arabien, har kunnet returnere til deres landsby efter at have betalt 3 millioner kyat i bestikkelse til NaSaKa³⁷.

UNHCR, Yangon var bekendt med, at såfremt en person overskrider sin rejsetilladelse, kan det have den konsekvens, at personen bliver fjernet fra familielisten, og derfor ikke umiddelbart kan vende tilbage til landsbyen.

Nurul Islam, præsident for ARNO, oplyste også, at en Rohingya vil få store problemer, såfremt han opholder sig i et område udover den tid, som han har tilladelse til. Kilden havde også kendskab til eksempler på, at familier bliver adskilt, fordi en person, der er blevet for længe væk, bliver slettet af familielisten.

Islam oplyste endvidere, at de strenge begrænsninger i bevægelsesfriheden betyder, at rohingyaer ikke har adgang til almindelige økonomiske aktiviteter som for eksempel at sælge deres afgrøder på markedet. Størstedelen af rohingyaer har heller ikke adgang til uddannelse udover grundskole, i det der kun findes få gymnasier i det nordlige Rakhine. Såfremt det lykkedes for en rohingya at komme til Sittwe for at gå på college, skal han eller hun rapportere til immigrationsmyndighederne hver 14. dag for at få fornyet sin opholdstilladelse. Hver gang man skal forny sin opholdstilladelse, skal man betale ulovlige ekstra gebyrer for at få den. Cirka 2000 rohingyaer måtte ifølge Islam forlade studierne i Sittwe på grund af denne svære situation.

Begrænsningerne i den fri bevægelighed var også en af de ting, som flygtningene, delegationen mødte i flygtningelejren Kutapalong, refererede til som et stort problem for rohingyaer i Burma.

³⁵ En familieliste er en liste, der føres af NaSaKa over beboere i husholdningen

³⁶ Ifølge UNHCR, Yangon foretager myndighederne befolkningsoptælling med ca. 6 måneders mellemrum i området.

³⁷ Ifølge delegationens oplysninger fra besøget i Burma, var den officielle dollars kurs ca. 450 kyat for 1 amerikansk dollars. Delegationen blev dog under besøget i Burma bekendt med, at kyat forhandles uofficielt til kurser mellem 850 og 1000 kyat for 1 amerikansk dollars.

En tidligere UNHCR-medarbejder i Bangladesh med kendskab til flygtningearbejdet gennem længere tid, var af den opfattelse, at det var blevet lettere at få tilladelse til at rejse for studerende, hvorimod det stadig var meget svært at opnå rejsetilladelse for at kunne komme til at arbejde. Kilden oplyste, at personer, der blev i et område i længere tid end deres rejsetilladelse var gyldig, ville blive arresteret.

Nyligt indkomne immigranter, som delegationen mødte i Cox's Bazar i Bangladesh, fortalte, at der er strenge restriktioner på deres bevægelsesfrihed i Burma. De oplyste, at man ikke kan gå ud efter solnedgang uden at have tilladelse fra militæret. Hvis en person skal overnatte i et andet hus end hans eget, skal han have tilladelse. En tilladelse kan koste 500-1000 kyat. Hvis en person opholder sig udenfor sit hus længere, end han har tilladelse til, vil han være nødsaget til at betale bestikkelse til det lokale NaSaKa. Såfremt han ikke gør dette, vil han ifølge kilden blive slået. Begrænsninger i bevægelsesfriheden er især et problem, hvis man bliver syg om natten. I sådanne tilfælde kan man ikke komme til hospitalet uden en tilladelse, hvorfor man, hvis man er alvorlig syg, risikerer at dø.

Ifølge de nyligt indkomne immigranter betyder begrænsningen i bevægelsesfriheden, at det er umuligt for rohingyaer at tjene penge. Rohingyaer kan ikke dyrke jorden og efterfølgende sælge deres produkter på markederne i Sittwe eller Yangon. De kan end ikke tage til et andet distrikt og sælge deres produkter. Det var kildens opfattelse, at regeringen ikke ønsker, at rohingyaer skal kunne tjene penge.

Ifølge en international kilde er der flere eksempler på, at politiet og landsbylederne laver razzier i lokale herberg og private huse, hvor de arresterer personer, der ikke har rejsetilladelse. Personerne bliver ofte senere løsladt mod betaling af bestikkelse. Kilden oplyste endvidere, at der i flere områder håndhæves en uofficiel udgangstilladelse. Nogle steder fra kl. 20.00 og nogle steder fra kl. 21.00. Det er ifølge kilden almindeligt forekommende, at muslimer, der overskrider dette udgangsforbud, bliver tilbageholdt og kun løsladt imod betaling af bestikkelse. Bestikkelse for løsladelse kan være mellem 10.000 og 40.000 kyat. Kilden var også gjort bekendt med, at personer, der har rejsetilladelse, ofte skal betale yderligere, når de krydser bestemte check-points.

7.5 Tvangsarbejde

I maj 1999 indførtes en lov i Burma, der instruerede myndighederne om ikke at udføre tvangsarbejde³⁸.

ILO's seneste rapporter konkluderer, at omfanget af tvangsarbejde i det centrale Burma tilsyneladende er aftaget, hvorimod situationen ved grænsen til Thailand og i det nordlige af delstaten Rakhine, hvor der findes meget militær, er særdeles alvorlig og synes uændret³⁹.

Ifølge UNHCR, Yangon er forekomsten af tvangsarbejde høj i det nordlige Rakhine sammenlignet med andre dele af Burma. Der er dog ifølge organisationen sket en nedgang i forekomsten af tvangsarbejde i løbet af de sidste par år, men det er UNHCR's opfattelse, at der stadig er meget, der

³⁸ UNHCR

³⁹ International Labour Organisation, *Developments concerning the question of the observance by the Government of Myanmar of the Forced Labour Convention, 1930 (No. 29)*, Geneva, marts 2003 og International Labour Organisation, *Developments concerning the question of the observance by the Government of Myanmar of the Forced Labour Convention, 1930 (No. 29)*, Geneva, november 2003

bør forbedres. Det er stadig uvist, hvorvidt nedgangen i forekomsten af tvangsarbejde vil være bæredygtig på længere sigt. Omfanget af tvangsarbejde varierer fra område til område og kan svinge i forhold til årstiderne.

UNHCR, Yangon var af den opfattelse, at hvis en familie skal deltage i tvangsarbejde over en længere periode, vil det have alvorlige konsekvenser for familiens muligheder for overlevelse. Det er organisationens opfattelse, at især fattige personer rammes af tvangsarbejde, fordi de ikke har ressourcer til at betale sig fra at deltage.

Chris Lewa, Forum-Asia, oplyste, at organisationen har indsamlet adskillige beretninger fra personer, der har deltaget i tvangsarbejde. Ifølge kilden er det ikke muligt at angive omfanget af tvangsarbejde i det nordlige Rakhine, men hun fandt ikke, at der har været nogen omfattende nedgang i forekomsten af tvangsarbejde i de seneste år. Hun var dog af den opfattelse, at der har været en nedgang i omfanget af tvangsarbejde i forhold til situationen i begyndelsen af 90'erne, hvor et stort antal rohingyaer flygtede til Bangladesh. Lewa fandt, at nedgangen i tvangsarbejde direkte kan relateres til de vejbyggeprojekter, som WFP og UNHCR har foretaget i regionen. Den burmesiske regering ville efter hendes opfattelse have gjort brug af tvangsarbejde til dette arbejde, hvis det ikke var blevet udført af det internationale samfund i stedet for. Ifølge Lewa kompenserer det burmesiske militær for nedgangen i tvangsarbejde ved at øge presset på befolkningen i form af ulovlige skatter. Penge, der indkræves for sådanne skatter, bruges til det samme formål som tvangsarbejde for eksempel til at købe en bøffel eller okse til at pløje jorden.

Forum-Asia har kendskab til følgende typer tvangsarbejde: vedligeholdelse af militærets (NaSaKa) lejre; dyrkning af jord, for eksempel af militærets rismarker; fældning af træ og bambus; rejebud; fabrikering af mursten; etablering af landsbyer for nye bosættere; transport af militærets ejendele; vagtposter; plantning af træer og andre afgrøder; etablering af nye militærlejre; og etablering og vedligeholdelse af infrastruktur.

Ifølge Forum-Asia foregår tvangsarbejde typisk ved, at NaSaKa i et område beslutter, at de har brug for at indhegne deres lejr, reparere deres huse, dyrke deres jord eller reparere deres veje. NaSaKa kontakter herefter for eksempel 20 landsbyledere og fortæller, at de har brug for 300 arbejdere i 20 dage. Det er herefter op til landsbylederen at finde arbejderne. Landsbylederne vil herefter udvælge landsbyboerne efter et rotationssystem. Han vil ofte informere sine landsbyboere om, at han har brug for flere arbejdere end nødvendigt. Personer med penge kan betale landsbylederen for at slippe for tvangsarbejde eller at finde en person, der kan arbejde i stedet for dem. Resten er nødsaget til at deltage i tvangsarbejdet. De vil så være nødt til at arbejde både for sig selv og for dem, der betalte for at blive fritaget. De penge, som landsbylederen får, vil han dels bruge selv og dels dele med NaSaKa. Nogle landsbyledere er selv rohingyaer. De får ikke løn for deres funktion, men lever af landsbyen, og bruger i den forbindelse tvangsarbejdet til at tjene penge til sig selv.

Tvangsarbejde er ifølge Lewa ujævnt fordelt mellem landsbyer, og der er ingen koordinering mellem de myndigheder, der indkalder personer til tvangsarbejde. Kvinder bliver almindeligvis ikke indkaldt til at deltage i tvangsarbejde. Lærere og religiøse personer indkaldes heller ikke så ofte som andre til at deltage i tvangsarbejde. Lewa var også af den opfattelse, at tvangsarbejde ofte er en meget tungere byrde for fattige dele af befolkningen, fordi de ikke kan betale for at blive fritaget. Personer, der ikke deltager i tvangsarbejde, straffes ifølge Lewa's oplysninger meget alvorligt.

Lewa var af den opfattelse, at ILO's tilstedeværelse har betydet, at myndighederne nogle gange udbetaler penge for tvangsarbejde. I nogle tilfælde har regeringen udbetalt 50-100 kyat for en dags

arbejde. Dette har på samme tid resulteret i et øget pres på landsbyboerne i form af skatter, som myndighederne opkræver for at kunne betale lønnen.

Nurul Islam, præsident for ARNO, var af den opfattelse, at omfanget af tvangsarbejde er faldet efter ILO besøgte området i januar 2003. Han havde også kendskab til situationer, hvor militæret har betalt løn til arbejderne. I sådanne tilfælde udbetales 100 kyat. Den almindelige dagløn for en arbejder er 1000 kyat. Han oplyste imidlertid, at tvangsarbejde stadig finder sted. For eksempel skulle landsbyboerne fra Buthidaung plante træer langs vejene i juni i år. De fik ikke løn for dette arbejde og skulle selv købe træerne, der skulle plantes. Islam havde endvidere kendskab til, at en mand for nylig er blevet dræbt efter at have nægtet at udføre tvangsarbejde.

En tidligere UNHCR-medarbejder fra Bangladesh oplyste, at han havde hørt rohingyaer, der kommer til Bangladesh, klage over den fortsatte tilstedeværelse af tvangsarbejde i Burma. Ifølge de oplysninger han havde, var omfanget af tvangsarbejde reduceret, men der var store variationer i forekomsten fra område til område. Én person per familie skulle deltage i tvangsarbejde mindst en gang om måneden.

Nyligt indkomne immigranter, som delegationen mødte i Cox's Bazar, fortalte, at alle familier bliver indkaldt til at deltage i tvangsarbejde, også religiøse personer og lærere. Kvinder skal dog ikke deltage i tvangsarbejde. De fortalte, at omfanget af tvangsarbejde var blevet reduceret lidt i forhold til tidligere. Nu kan den person, der udfører tvangsarbejde, i modsætning til tidligere komme tilbage til familien samme dag. Hver familie skal dog stadig sende en person en gang om ugen eller måneden til at deltage i tvangsarbejde. Kilden oplyste, at der ikke var et fast system, hvorefter en familie skulle bidrage med tvangsarbejde. Omfanget af tvangsarbejde afhang af det konkrete behov i området. Hvis en person nægter at udføre tvangsarbejde, vil han ifølge kilden risikere at blive arresteret, slået eller tvunget til at udføre mere tvangsarbejde. Man kan ifølge kilden undgå at deltage i tvangsarbejde, hvis man kan betale, eller hvis man kan finde en afløser.

Ohn Jhwin, den burmesiske ambassadør i Bangladesh, forklarede eksistensen af den form for arbejde, der kaldes tvangsarbejde, således:

I 1988 da den ny regering tog over i Burma, var der dele af landbefolkningen, der ikke accepterede styret og derfor ikke ville bidrage til landet med deres overskud. I samme periode modtog styret ikke udenlandsk støtte, blandt andet fordi landet blev økonomiske sanktioneret. En konsekvens af dette var, at styret selv måtte tage ansvaret for at sikre tilstrækkelig udvikling. I den forbindelse var det ifølge Jhwin befolkningens pligt at hjælpe med at opbygge landet. Såfremt der var et projekt i en landsby, skulle hver familie bidrage med en person til arbejdet. Regeringen sørgede for mad og penge. Dette kaldtes af nogle tvangsarbejde. Delstaten Rakhine var især et område, der havde brug for udvikling, hvilket ifølge Jhwin betød, at der fandtes, og finder, flere arbejdsprojekter sted der end i andre områder. I løbet af 10 år lykkedes det på denne måde, på trods af forhindringer i form af sanktioner osv., at bygge et stort antal dæmninger, broer og kommunikationsnetværk i landet.

7.6 Konfiskering af jord

Ifølge Chris Lewa, Forum-Asia, er det almindeligt forekommende, at jord bliver konfiskeret fra rohingya-befolkningen.

Nyligt indkomne immigranter, som delegationen mødte i Cox's Bazar, fortalte, at det var meget svært for rohingyaerne at forsørge sig selv og deres familier i Burma. De begrundede dette med, at

det ikke er muligt at arbejde i landet. Kilden oplyste, at hans familie ejede 65 acres jord i Burma, men at dette jord var blevet konfiskeret for to år siden af militæret. Familien havde ikke fået nogen form for kompensation for jorden. Jorden blev nu udlejet til ”ikke-rohingyaer”.

En af kvinderne fra flygtningelejren, som delegationen mødte, forklarede, at hun ikke ønskede at komme tilbage til Burma, fordi hendes jord var blevet konfiskeret af myndighederne. En anden kvinde fortalte, at hun havde 20 acre land i Burma, som hun ikke kunne få tilbage.

Delegationen fik oplyst, at jorden klassificeres i forhold til, hvad den kan bruges til. Der er en del huse, der er bygget på jord, der oprindeligt er klassificeret til landbrugsproduktion. Der er ifølge en international kilde eksempler på, at rohingya-familier er blevet bedt om at rive deres huse ned af denne grund og at de er kommet i fængsel, hvis de har undladt at efterleve påbuddet.

UNHCR, Yangon oplyste, at alt jord i Burma tilhører styret, og at befolkningen har tilladelse til at bruge jorden i forhold til forskellige regler⁴⁰. Loven foreskriver, at man kan få adgang til jord ved at ansøge myndighederne om lov. Man mister blandt andet retten til jorden, hvis man ikke bruger den. Dette betyder også ofte, at flygtninge, der vender tilbage til Burma har mistet retten til at bruge den jord, de havde adgang til før flugten fra landet. De er herefter nødsaget til at genansøge om adgang til landbrugsjord.

7.7 Modellandsbyer

Ifølge Chris Lewa, Forum-Asia, har det burmesiske styre siden 1950erne etableret modellandsbyer i det nordlige Rakhine med det formål at ændre den etniske komposition i området⁴¹. Rohingyaer bliver pålagt at bygge huse til de nye bosættere. Der er ifølge Lewa 26 sådanne landsbyer med ca. 100 huse i hver i det nordlige Rakhine. Etableringen af modellandsbyer medfører ifølge Lewa at rohingyaer udsættes for tvangsarbejde og konfiskering af jord.

Ifølge UNHCR, Yangon er der ikke for nyligt blevet bygget modellandsbyer i det nordlige af delstaten Rakhine.

Forum-Asia har heller ikke aktuelle rapporter om etableringen af nye modellandsbyer. I 2002 blev der ifølge organisationen bygget to nye landsbyer i Maungdaw, hvoraf den ene skulle bruges til militante Rakhine og deres familier, der havde overgivet sig til SPDC. Organisationen har imidlertid rapporter om, at de gamle modellandsbyer nu bliver udvidet til brug for burmesere fra andre dele af Burma.

Nurul Islam, præsident for ARNO, oplyste, at der stadig planlægges nye bosættelser i delstaten Rakhine for burmesere fra det centrale Burma og for buddhister fra Chittagong i Bangladesh. De får tildelt jord og huse af den burmesiske regering. Ifølge Islam er der planlagt ca. 150 huse hvoraf 50

⁴⁰ Noget jord er klassificeret som forfædrenes jord. Dette kan gå i arv fra familie til familie og kan kun inddrages, hvis staten har særlige interesser i området. En anden type jord klassificeres som udlejningsjord. Dette kan lejes ud i en bestemt årrække. Den mest almindelige jordklassifikation er landbrugsjord, der overvejende bruges til rismarker. Bønder, der ønsker adgang til dette, skal ansøge de lokale myndigheder. Myndighederne vil herefter bestemme hvilken type afgrøder, man kan dyrke på jorden. Regeringen kan tage jorden tilbage, såfremt specifikationer for, hvordan jorden skal bruges, ikke overholdes. Landbrugsjord kan ikke gå i arv i familien (UNHCR).

⁴¹ Lewa, Chris, *Conflict, discrimination and humanitarian challenges in Northern Arakan State*, Forum-Asia, Bangkok, Delivered at the EU – Burma Day 2003 Conference, Brussels 8th October 2003

stadig mangler. Ifølge Islam etableres disse bosættninger i midten af rohingyaernes landsbyer. Rohingyaerne bliver herefter langsomt marginaliseret fra området. Bosætterne er ifølge Islam ofte ”dårlige” personer fra det centrale Burma, såsom stofmisbrugere m.v. De er ifølge Islam skyld i overgreb på rohingyaerne. Rohingyaerne kan ikke klage til myndighederne over sådanne overgreb.

En international kilde har oplysninger om, at 10 familier i begyndelsen af januar 2003 kom til det nordlige Rakhine fra Yangon for at bosætte sig.

7.8 Vilkaerlige skatter

Som det vil fremgå nedenfor, påpegede flere kilder, at det er et alvorligt problem for rohingya-befolkningen i det nordlige Rakhine, at de hyppigt og i stort set alle sammenhæng pålægges at betale officielle og uofficielle skatter til de myndigheder, der er tilstede i området.

Ifølge Chris Lewa, Forum-Asia, er beskatning i forskellige former et massivt problem for rohingyaer. De er forpligtet til at betale et hvilket som helst overskud, de måtte oparbejde, til militæret på et hvilket som helst tidspunkt. Dette har resulteret i massiv fattigdom i området. Beskatningen af befolkningen er ifølge Lewa øget på det seneste.

Nurul Islam, præsident for ARNO, oplyste ligeledes, at vilkaerlig beskatning af rohingyaerne er meget udbredt i Rakhine og er et problem for befolkningen.

En tidligere UNHCR-medarbejder fra Bangladesh var af den opfattelse, at det var et stort problem for rohingyaer i Burma, at de blev udsat for massiv beskatning fra de militære myndigheder.

Beskatningen foregår ifølge delegationens indtryk på flere måder. Der er blandt andet tale om betaling af licens, ulovlige afgifter og tvangsmæssige donationer.

7.8.1 Licenssystemet

Det er delegationens indtryk, at myndighederne, blandt andet NaSaKa, administrerer et licenssystem. Det fungerer på den måde, at rohingyaer eller andre lokale med lidt penge kan købe en licens, der giver dem retten til at kontrollere et givent område. Det kan være færdslen over en bro, rettighederne til at fiske i en bestemt flod, rettighederne til at sælge en bestemt afgrøde på markedet, osv. Licensindehaveren er frit stillet til at opkræve penge for personer, der ønsker at benytte sig af ressourcen. Der er intet loft for, hvor meget man må opkræve og intet system for, hvordan det skal foregå. Pengene går til licensindehaveren, efter licensen er betalt til NaSaKa.

Nurul Islam, præsident for ARNO, oplyste, at rohingyaer skal betale for at få lov at fiske i floderne i det nordlige Rakhine. En tidligere UNHCR-medarbejder i Bangladesh var af samme opfattelse.

Delegationen har kendskab til, at en person, efter at have høstet sin mark, skulle betale 200 kyat ved et check-point og senere 100 kyat ved et andet per kurv høstet ris. En kurv høstet ris indbragte ham 600 kyat, så han havde halvdelen tilbage til sig selv.

7.8.2 Brug af ulovlige afgifter

Det er ifølge delegationens informationer meget udbredt, at rohingyaer bliver opkrævet høje ekstragebyrer i forbindelse med henvendelse til myndighederne. Der er eksempler på, at sådanne gebyrer opkræves, når en rohingya skal have udstedt rejsetilladelse, ægteskabstilladelse og tilladelse til at renovere sit hus.

7.8.3 Tvangsmæssige skatter

Tvangsmæssige skatter opkræves ifølge delegationens opfattelse ofte i det nordlige Rakhine, De er et middel for militæret til at supplere deres løn, idet det er almindeligt, at militærets løn ikke dækker alle deres leveomkostninger. Det forventes derfor, at militæret lever af landet i det område, hvor det befinder sig.

Ifølge UNHCR, Yangon pålægges den muslimske befolkning i det nordlige Rakhine særligt ofte tvangsmæssige skatter i forhold til resten af befolkningen i Burma. UNHCR var dog af den mening, at tvangsmæssige beskatning ikke forekommer i samme omfang som tidligere. UNHCR fandt imidlertid, at der stadig er en del, der skal forbedres på dette område.

Nurul Islam, præsident i ARNO, gav flere eksempler på tvangsmæssige skatter, der opkræves af NaSaKa. Der findes tagskatter, der betales for hvert tag i husstanden, mand og kone skatter, familieskatter, træskatter, der betales per træ familien besidder (der er forskellige skatter for forskellige arter af træer), kvægskatter, der er opdelt på forskellige former for husdyr, og skatter på børn. Der opkræves også skatter ved checkpoints. Familier skal betale skat, hvis der kommer en ny person til familien eller hvis en i husstanden dør. Familien skal også betale skat, hvis nogle af deres husdyr dør, eller hvis de får nye husdyr.

NaSaKa administrerer ifølge Islam dette system ved hjælp af familielisterne og listerne over husdyr⁴². NaSaKa har jævnlige patruljer i området, der kontrollerer familie- og husdyrlisterne. Straffen for ikke at betale skat varierer ifølge Islam. Personer, der ikke betaler skat, kan få bank eller komme i fængsel.

Islam fortalte om en enke, hvis ged fik tre gedekid. Hun gemte dem i sit hus for at NaSaKa ikke skulle få øje på dem, fordi hun ikke havde råd til at betale skat for dem. Hun-geden stod uden for huset, da NaSaKa kom forbi for at tjekke huset. De klemte geden, der begyndte at bræge. Da gedekiddene svarede, blev de opdaget af NaSaKa. Enken kom til at betale 1500 kyat for hvert kid i bøde.

En tidligere UNHCR-medarbejder i Bangladesh oplyste også, at myndighederne opkræver skatter for nyfødte børn, og at dem, der dyrker jorden, skal betale leje af jorden, selvom de selv ejer det, ligesom de skal betale skat af afgrøderne, de høster. Disse former for skatter bliver efter kildens opfattelse kun opkrævet fra rohingyaer og ikke for andre befolkningsgrupper i Burma, heller ikke for andre grupper af muslimer.

Nyligt indrejste immigranter, som delegationen mødte i Cox's Bazar oplyste, at familier skal betale en stor andel af deres høst af ris til NaSaKa som en slags skat. Såfremt familien ikke betaler, bliver de sendt i fængsel.

En af flygtningene, delegationen mødte i flygtningelejren Kutapalong, fortalte, at NaSaKa kommer flere gange om ugen og undersøger en families ejendele i forhold til deres lister. Kilden oplyste, at hvis man dyrker frugt eller andre afgrøder, bliver de taget af NaSaKa. Kilden fortalte, at man ikke kan besidde nogle personlige ejendele i Burma, fordi alt tilhører NaSaKa, selv nyudklækkede kyllinger skal rapporteres til NaSaKa. Hvis en familie mister nogle husdyr, skal de betale for tabet

⁴² Der er ifølge Islam to lister tilknyttet hver familie, hvoraf det hhv. fremgår, hvor mange personer og husdyr der er i husstanden.

til NaSaKa. Kilden fortalte i den forbindelse om en returneret flygtning, der havde en ko. Koen havde skadet en ben, hvilket personen rapporterede til NaSaKa. Hun fik derpå bank af NaSaKa, fordi koen efter NaSaKas opfattelse, tilhørte dem.

En international kilde oplyste, at befolkningen i den nordlige del af Rakhine kan blive bedt om at afgive husdyr, træ/bambus, hø, osv. til myndighederne. Myndighederne kan for eksempel vilkårligt pålægge en skat på en afgrøde, der ikke altid modsvarer afgrødens egentlige værdi. Kilden havde eksempler på, at familier pålægges at give 2 kg. kød om måneden til militæret. Der er også eksempler på, at kvægavlere pålægges skatter, hvis deres køer skal krydse myndighedernes jord, eller at en ejer af en generator skal give elektricitet til militærets lejr. Der er eksempler på, at militæret overnatter i en by og tager alt den mad, de behøver, og bruger landsbyens befolkning til vagter. Der er til lige rapporter om, at det bliver sværere og sværere at udvide eller bygge nye huse. For at udvide eller bygge nye huse skal lokalbefolkningen ifølge kilden have tilladelse af den lokale landsbyleder og skovdepartementet. Ved hvert led i ansøgningen skal der betales penge til myndighederne.

7.9 Indblanding i privatlivet – indgåelse af ægteskab

UNHCR oplyste, at der kræves en særlig autorisation fra myndighederne for, at muslimer kan få lov at gifte sig. En del ægteskaber afslås, fordi ansøgerne er mindreårige. Såfremt den muslimske lokalbefolkning ikke følger denne regel for eksempel ved at indgå religiøst ægteskab, kan de risikere længerevarende fængselsstraf.

Restriktionerne omkring indgåelse af ægteskab er ifølge Forum-Asia for nylig blevet skærpet. For at få tilladelse til at gifte sig skal man ansøge NaSaKa gennem landsbylederen. Det er Chris Lewa fra Forum-Asia's opfattelse, at det er en bevidst politik fra den burmesiske regerings side at begrænse antallet af rohingya fødsler. Lewa begrundede dette med følgende:

Polygami er forbudt, og rohingyaer, der traditionelt gifter sig som 14-18 år, kan først gifte sig når kvinden er 18 år og manden er 20 år, et krav som myndighederne håndhæver strengt. Endvidere er det meget dyrt for rohingyaer at gifte sig. I modsætning til andre personer i Burma, skal de have tilladelse til at gifte sig. Sådanne tilladelser kan ifølge Lewa kun opnås imod udbetaling af store summer af bestikkelse, og det tager ofte flere år. Forum-Asia har kendskab til flere rohingya-par, der flygter til Bangladesh med det formål at blive gift. Det er også meget dyrt for fattige rohingyaer at registrere deres børn. Gravide kvinder skal registrere sig ved NaSaKa.

Nurul Islam, præsident for ARNO, var af den opfattelse, at myndighederne i Burma stiller stadig hårdere krav til rohingyaerne, for at de kan få tilladelse til at gifte sig. Ifølge Islam har myndighederne i Rakhine en kvote for, hvor mange ægteskaber der må finde sted mellem rohingyaer. Han oplyste, at der i Maungdaw var mindst 100.000 ubehandlede ægteskabsansøgninger. Indgåelsen af ægteskab besværliggøres ifølge Islam på flere måder. For det første skal der betales et stort beløb i bestikkelse (mellem 100.000 – 500.000 kyat) både til landsbylederen og til de lokale myndigheder. For det andet bliver parrene interviewet på en skamfuld måde. De skal for eksempel holde hånd under vielsen, hvilket opfattes som skamfuldt for muslimer. Polygami er ifølge Islam ikke tilladt i Burma.

Nyligt indrejste immigranter, som delegationen mødte i Cox's Bazar fortalte, at det var et problem at indgå ægteskab i Burma. Rohingyaer, der ønsker at indgå ægteskab i Burma, skal betale 100.000

kyat til NaSaKa for at få tilladelse. Samtidigt er parret ifølge kilden tvunget til at udføre nogle ritualer, der strider imod deres religion, eksempelvis skal de fotograferes.

En af de flygtninge, delegationen mødte i Kutapalong flygtningelejren i Bangladesh, oplyste, at det hænder, at NaSaKa med vilje laver fejl i fødselsregistreringsformularen. Dette medfører, at en pige kan blive registreret med forkert fødselsdato for eksempel som værende 10 år yngre, end hun i virkeligheden er. Når pigens forældre kontakter NaSaKa for at få tilladelse til datterens ægteskab, vil hun få afslag, fordi hun er for ung. Ifølge kilden er det nødvendigt for at få tilladelse til at blive gift, at man giver penge til myndighederne. Før i tiden skulle man give 1000-2000 kyat. Denne pris er nu steget til 7000 – 10.000 kyat. Ifølge kilden bliver personer, der gifter sig uden myndighedernes tilladelse, straffet. Kilden fortalte om en episode, hvor forældrene til et par, der giftede sig uden myndighedernes samtykke, var blevet taget af myndighederne og udsat for hård vold.

Problemerne med at blive gift blev også nævnt for delegationen af en af lederne i flygtningelejren Nayapara som medvirkende årsag til, at rohingyaer stadig rejste til Bangladesh. Han oplyste, at drenge og piger flygtede over grænsen, fordi deres familier ikke havde råd til at arrangere et ægteskab i Burma.

Delegationen fik kendskab til en ung kvinde, der igennem to år havde levet sammen med sin mand uden at få ægteskabet registreret. Ægteskabet var indgået ifølge de lokale muslimske traditioner, men hun har ikke haft råd til at registrere det. Hun havde fået at vide af myndighederne, at hun skulle betale 50.000 kyat for registreringen. For at undgå at blive opdaget havde hun registreret sine tre børn som hendes mors børn. Hun gemmer sig hver gang, NaSaKa kommer til landsbyen for at verificere listen over familiemedlemmer, så de ikke opdager hende.

7.10 Religionsfrihed

Ifølge UNHCR, Yangon er der en lov i Burma, der regulerer nybygning og renovation af religiøse steder. Man skal have myndighedernes tilladelse, såfremt man ønsker at renovere et religiøst sted.

UNHCR, Yangon er bekendt med, at der nogle gange er lange forsinkelser i forbindelse med, at muslimer fra det nordlige Rakhine søger om at få tilladelse til at få renoveret deres moskéer. Ifølge UNHCR har myndighederne for nyligt givet tilladelse til, at moskéer kan blive renoveret i to sektorer i det nordlige Rakhine. UNHCR arbejder for, at der kan gives tilladelse til renovation i yderligere sektorer i området.

Ifølge Chris Lewa, Forum-Asia, er den manglende religionsfrihed ikke det mest presserende problem for rohingya-befolkningen. Generelt er livet dog ifølge Lewa blevet sværere for rohingyaerne, efter Taliban ødelagde de store Buddha statuer i Afghanistan i april 2001. Rohingyaerne stemples nu oftere som militante muslimske fundamentalister. Flere moskéer i Maungdaw-distriktet blev ødelagt efter april 2001. Rohingyaer tillades dog almindeligvis at praktisere deres religion. Lewa var dog også af den opfattelse, at det ikke er tilladt at reparere eller bygge nye moskéer. I nogle områder af Rakhine er det ifølge Lewa ikke tilladt at bruge højtalere, når der skal kaldes til bøn. Muslimer kan også blive chikaneret, når de skal fejre deres religiøse fester.

Nurul Islam, præsident for ARNO, nævnte også, at det er forbudt at bygge og reparere nye moskeer eller muslimske religiøse skoler. Islam havde kendskab til, at NaSaKa laver rutineundersøgelser af

moskéerne. Såfremt de finder, at der er blevet bygget eller repareret på dem, bliver befolkningen straffet. Nurul Islam fortalte om en episode, hvor flere personer blev idømt 7 års fængsel for at have repareret deres moské.

Ifølge Islam kan rohingya-kvinder ikke offentligt bære burka (klædningsstykke, der dækker hele kroppen og hovedet) i det nordlige Rakhine og bliver straffet, hvis de modsætter sig denne regel.

Delegationen observerede dog under besøget i Maungdaw, at flere rohingya-kvinder bar burka.

Den manglende religionsfrihed blev nævnt af ledere i Nyrapara flygtningelejren som en medvirkende årsag til, at rohingyaer stadig krydsede grænsen ind til Bangladesh fra Burma.

En international kilde var bekendt med, at myndighederne har krævet penge for brug af højtalere i moskéen og har opkrævet store summer for at give tilladelse til at renovere moskéer.

8. Særligt udsatte grupper

8.1 Modstandere af styret

Delegationen fik oplyst, at såfremt den burmesiske regering fortolker en handling som værende en trussel for statens sikkerhed og for opretholdelsen af lov og orden, risikerer man straf i henhold til sikkerhedslovene. Personer, der beskyldes for sådanne aktiviteter, dømmes eller tilbageholdes almindeligvis under enten "Emergency Provisions Act" af 1950 eller "Law Safeguarding the State from Dangers of Subversive Elements" af 1975 og denne lovs tilføjelser fra 1991.

Ifølge "Emergency Provisions Act" af 1950 kan man straffes op til 7 år. Handlinger, der er blevet dømt i henhold til denne lov, er ifølge delegationens oplysninger blandt andet: at distribuere regeringsfjendtligt materiale; at holde tale, der kan anstifte uroligheder; at deltage i demonstrationer herunder studenterdemonstrationer; at forfalske af nyheder med det formål at modtage penge fra NGO'er i udlandet; at have kontakt med politiske modstandere i eksil; at modtage penge og materiale fra regeringsmodstandere i udlandet; at fortælle vittigheder om regeringen; at samle en gruppe med det formål at protestere mod regeringen; at sprede rygter for at lave ballade; at skrive anstiftende materiale; at få en informant til at lyve til medier i udlandet og at trykke aviser imod regeringen.

"Law Safeguarding the State from Dangers of Subversive Elements", 1975 og denne lovs tilføjelser fra 1991 betyder, at man kan tilbageholde personer, der anklages under denne lov uden at stille dem for en domstol i op til 1 år, men ikke mere end 5 år i alt .

Personer, der har deltaget i eller har været tilknyttet militante modstandsgrupper, vil ifølge delegationens oplysninger blive anklaget under Unlawful Associations Act. Herunder defineres en ulovlig forsamling som en forsamling, der støtter eller hjælper personer til at udføre voldelige handlinger, og som gentagne gange udfører sådanne handlinger, eller som en gruppe, der ikke er tilladt af regeringen.

Tilknytning til sådanne ulovlige grupper straffes med fængsel på minimum 2 år og maksimum 3 år. Personer, der har ledende rolle i sådanne grupper, straffes op til 5 år. Alvorlige tilfælde kan blive straffet under sektion 122 af straffeloven, hvor straffen er dødsstraf.

8.2 Repatrierede flygtninge

Det er UNHCR, Yangon's opfattelse, at repatrierede flygtninge fra den muslimske befolkning i det nordlige Rakhine ikke diskrimineres i forhold til de dele af befolkningen, der ikke har været udrejst. UNHCR monitorerer jævnligt situationen for de repatrierede flygtninge i det nordlige af delstaten Rakhine.

Forum-Asia oplyser at have kendskab til, at nogle af de repatrierede flygtninge har haft problemer med NaSaKa efter deres tilbagekomst til Burma. Nogle er blevet chikaneret af NaSaKa med den begrundelse, at de har haft forbindelse til væbnede oppositionsgrupper, mens de opholdt sig i lejrene i Bangladesh. Nogle har svært ved at få deres jord tilbage. Forum-Asia er af den opfattelse,

at problemerne for de repatrierede flygtninge ofte begynder flere måneder efter, at de er vendt tilbage på det tidspunkt, hvor de har opbrugt deres repatrieringspakke⁴³. Ifølge kilden bruges noget af repatrieringspakken ofte til at betale forskellige vilkårlige skatter til myndighederne. Det siges ifølge organisationen, at repatrierede flygtninge er undtaget for tvangsarbejde de første tre måneder efter hjemkomsten.

Annette Peters, Missionsleder for Médecins Sans Frontiers (MSF) i Bangladesh, havde kendskab til en ung rohingya-mand, der for anden gang var flygtet fra Burma til Bangladesh. Han havde oplyst, at han var flygtet, fordi han følte sit liv truet i Burma. Personen havde allerede tilbragt det meste af sit liv i flygtningelejre i Bangladesh (han var 4-5 år, da han kom til lejrene). Nu opholdt han sig i Bangladesh, mens hans familie stadig befandt sig i Burma.

Nurul Islam, præsident for ARNO, oplyste, at de repatrierede flygtninge skal betale 2000 kyat til myndighederne, når de kommer tilbage til deres landsby i Burma for at få deres land tilbage og for at blive registreret i landsbyen.

8.3 Andre grupper

Ifølge UNHCR, Yangon består de mest sårbare grupper blandt den muslimske befolkning i det nordlige Rakhine af enlige kvinder med børn, uledsagede mindreårige og handikappede og ældre uden netværk og familiestøtte.

Flere kilder (se endvidere afsnit om tvangsarbejde) har oplyst, at det især er fattige personer, der udsættes for tvangsarbejde i Burma. De er mere sårbare. Mere velhavende personer kan betale for at blive fritaget for tvangsarbejde. Kvinder, der tilhører den muslimske befolkning i det nordlige Rakhine, bliver ifølge flere kilder almindeligvis ikke brugt til tvangsarbejde.

Nurul Islam, præsident for ARNO, var af den opfattelse, at medlemmer af ARNO ikke kan opholde sig i delstaten Rakhine.

9. Ind- og udrejse forhold i Burma

Ifølge burmesisk immigrationslov kan illegal udrejse eller indrejse straffes med fængsel af minimum 6 måneder og maksimum 5 års varighed og/eller med bøde.

UNHCR har gennem en aftale med styret i Burma sikret, at de personer, der opholder sig i flygtningelejrene i Bangladesh, kan indrejse i Burma uden at få problemer med immigrationsmyndighederne. Personer, der indrejser illegalt i landet, risikerer ifølge UNHCR længerevarende fængselsstraffe.

UNHCR, Bangkok oplyste, at personer, der er udrejst illegalt fra Thailand til Burma (ofte personer fra de etniske grupper, der opholder sig ved grænsen til Thailand) mindst skal betale en bøde ved indrejsen til den burmesiske regering.

⁴³ Repatrieringspakken består af: 6 måneders madforsyninger, forskellige husholdningsartikler og basalt tøj, kiks til rejsen og udlevering af en sum penge (25.000 kyat per person + 800 Kyat per person til transport + 20.000 Kyat per familie til etablering) (UNHCR, Cox's Bazar).

Delegationen har kendskab til rohingyaer, der er blevet idømt op til to års fængsel for illegal ud- og indrejse.

10. Nye flygtninge/immigrantstrømme til Bangladesh

Ifølge UNHCR, Dhaka er der i perioden fra januar til oktober 2003 repatrieret 3000 personer fra Bangladesh til Burma blandt andet som følge af, at Burma har åbnet grænsen for personer, der tilhører den tilbageværende flygtningegruppe i Bangladesh.

UNHCR har ikke kendskab til, at repatrierede flygtninge vender tilbage til Bangladesh i det omfang, som NGO'erne nævner. UNHCR har for nylig lavet en undersøgelse i Burma, hvor man fandt, at ud af 2500 flygtninge, der var repatrierede i 2003, befandt 90% sig på tidspunktet for undersøgelsen stadig i Burma.

Ifølge Forum-Asia er mange flygtninge fra den omfattende repatriering til Burma i 1994/95 vendt tilbage til Bangladesh. Der kommer ifølge organisationen fortsat rohingya flygtninge/immigranter til Bangladesh fra Burma. Hovedårsagerne, som disse personer giver for at komme til Bangladesh er; sult, mangel på arbejde, mangel på adgang til jord, illegale skatter og tvangsarbejde. Disse flygtninge/immigranter kan ifølge organisationen ikke se andre muligheder for at overleve end at migrere.

Det er også den irske NGO, der arbejder i flygtningelejrene i Bangladesh, CONCERN's, opfattelse, at en stor del af de rohingyaer, der repatrierede til Burma fra Bangladesh i begyndelsen af 1990erne er tilbage i Bangladesh. Organisationen beskriver det som en stor migrationscirkel, hvor rohingyaer repatrierer fra flygtningelejrene i Bangladesh til Burma og så efter et stykke tid vender tilbage til Bangladesh som illegale immigranter.

En af kvinderne fra flygtningelejren Nayapara, som delegationen mødtes med, var af den mening, at de fleste flygtninge, der repatrierer til Burma, hurtigt vender tilbage til Bangladesh.

11. Rohingyaer i Bangladesh

Rohingyaer i Bangladesh kan opdeles i to grupper, der har forskellige opholdsbetingelser i landet; flygtninge, der opholder sig i lejrene og illegale immigranter. Flere kilder var af den opfattelse⁴⁴, at der er tætte relationer mellem disse to grupper. Af praktiske grunde behandles de dog særskilt i denne rapport.

11.1 Flygtninge i Bangladesh

UNHCR har ansvaret for at yde beskyttelse og assistance til 19.590 flygtninge (oktober 2003), der opholder sig i to flygtningelejre i Bangladesh. Alle flygtninge i lejrene er registrerede og anerkendes som flygtninge under flygtningekonventionen. Disse flygtninge er kommet til Bangladesh i begyndelsen af 1990'erne. UNHCR har underskrevet en samarbejdsaftale⁴⁵ med Bangladesh's regering vedrørende denne flygtningegruppe.

Organisationen bistår endvidere med frivillig repatriering, men den promoverer ikke aktivt repatriering. Det er organisationens ansvar at sikre, at alle flygtninge behandles ordentligt i lejrene, og at repatrieringen foregår frivilligt.

CONCERN var af den opfattelse, at flygtningeoperationen i Bangladesh siden dens begyndelse i 1992 var gået fra krise til krise. Lejrene ledes af Bangladesh's regering og det skifter ifølge organisationen ofte, hvad der tillades og ikke tillades i lejrene.

Ifølge UNHCR må flygtningene i lejrene ikke bevæge sig uden for lejrene, og de må ikke tage arbejde i Bangladesh. Flere kilder⁴⁶ oplyste dog, at selvom det ikke er lovligt for rohingyaer at bevæge sig udenfor flygtningelejrene, går de fleste flygtninge dagligt udenfor lejrene for at arbejde. Det lykkes, fordi de bestikker lejrlederne.

11.1.2 Modstand imod repatriering

De fleste kilder påpegede som det vil fremgå neden for, at der er en stor gruppe af flygtninge, der ikke ønsker at repatriere.

UNHCR, Dhaka er af den opfattelse, at ikke alle flygtninge vil repatriere, men at en mindre gruppe fortsat vil blive i Bangladesh. Ifølge organisationen giver flygtningene følgende grunde til, at de ikke ønsker at repatriere: Mangel på demokrati i Burma, mangel på muligheden for at få statsborgerskab i landet, mangel på bevægelsesfrihed, fortsat tilstedeværelse af tvangsarbejde og dårlige levevilkår i området.

Forum-Asia forklarer modstanden mod repatriering på denne måde: Nogle flygtninge har politiske sager i Burma, mens andre afventer en forbedring af forholdene for rohingyaer i Burma. De ser, at mange rohingyaer fortsat kommer til Bangladesh og fortæller om sult og undertrykkelse i Burma.

⁴⁴ UNHCR, Forum-Asia, CONCERN

⁴⁵ "Memorandum of Understanding"

⁴⁶ CONCERN, MSF, Forum-Asia

CONCERN nævner også flere grunde til, at der er modstand mod repatriering blandt flygtningene: En del af den tilbageværende gruppe er tilknyttet den politiske opposition, mens andre flygtninge er næsten uden ressourcer. Samtidig finder organisationen, at det har betydning, at mange i flygtningelejrene har slægtninge og familie i det sydlige Bangladesh. Området i og omkring Cox's Bazar er ifølge organisationen ikke så fattigt set i rohingyaernes øjne. De har muligheder for at få job blandt andet i fiskeriet. Kombinationen med at en person opholder sig i flygtningelejren, mens andre slægtninge opholder sig udenfor, kan være fordelagtig for flygtningene.

Det var Annette Peters fra MSF's opfattelse, at størstedelen af de flygtninge, der er blevet tilbage i flygtningelejrene i Bangladesh, er socialt svage personer. Dette forklarede hun blandt andet med, at antallet af henvendelser til helbredsklinikken og hospitalet var højt i forhold til befolkningsantallet i lejrene. Flygtningene fik tillige temmelig mange børn. Det var endvidere Peters opfattelse, at flygtningebefolkningen var blevet mere fundamentalistisk muslimsk i løbet af de år, de havde opholdt sig i lejrene.

11.1.3 Frivillig repatriering

Flere af de kilder, delegationen talte med, var af den opfattelse, at repatrieringen fra Bangladesh til Burma sker under stort pres fra Bangladesh's regering.

Anette Peters, MSF, oplyste, at MSF havde registreret et øget pres på flygtninge i lejrene fra lejrlederne og lejrkommandanterne⁴⁷. Dette faldt sammen med, at Burma i november 2002 åbnede grænsen for rohingya-flygtninge i Bangladesh. Organisationens medarbejdere havde bevidnet, at nogle flygtninge var blevet banket i lejrene. Der blev også kastet sten efter kvinderne. Det meste af tiden var presset på flygtningene dog mentalt. Peters oplyste, at flygtningenes sikkerhed i lejrene var noget, der bekymrede organisationen. Presset på flygtningene var især øget op til maj dette år. Organisationens havde modtaget ca. 550 klager over overgreb på flygtninge i lejrene. Ifølge Peters blev alle disse klager overgivet til UNHCR, der ifølge MSF var sene til at reagere. Det var hendes opfattelse, at nogle af flygtningene gerne vil tilbage til Burma, men frygter at blive forfulgt i Burma, og derfor ikke ønskede at repatriere nu.

Forum-Asia var af den mening, at de fleste flygtninge i Bangladesh kun repatrierer, fordi de er under stærkt pres fra Bangladesh's regering og bliver chikaneret af lejrmyndighederne.

Ifølge Nurul Islam, præsident for ARNO, repatrierer de fleste flygtninge fra Bangladesh til Burma mod deres vilje. Mange flygtninge er blevet slået og blevet tvunget til at skrive under på, at de vil repatriere. I nogle tilfælde har lejrmyndighederne for eksempel stoppet deres madrationer. Nogle flygtninge bliver falsk anklaget af Bangladesh's regering for at tilhøre Al-Qaida.

Monique de Groot, førstesekretær på Den hollandske Ambassade i Dhaka, oplyste, at der i løbet af året havde været flere episoder, hvor flygtningefamilier havde klaget over, at Bangladesh's regering har presset dem til at returnere til Burma. Kilden havde dog det indtryk fra rapporter fra UNHCR, at situationen nu er forbedret i lejrene.

⁴⁷ Hver lejr ledes af en kommandant fra Bangladesh's regering. Lejrlederne vælges fra flygtningebefolkningen. Der er en leder per boligblok.

Ifølge UNHCR har NGOerne, der arbejder i lejrene præsenteret en række sager vedrørende beskyldninger om chikane. UNHCR har analyseret disse sager. Såfremt sagerne har været konkrete, har UNHCR fulgt specifikt op på sagerne ellers har organisationens respons været af generel karakter. UNHCR fandt, at der er indikationer på, at der i år har været et øget pres på flygtningene i lejrene. For at imødegå dette har UNHCR blandt andet øget antallet af ”protection officers” i lejrene. UNHCR har også haft møder med repræsentanter fra Bangladesh’s regering for at understrege vigtigheden af frivillig repatriering.

Stigningen i antallet af repatrierede flygtninge kan ifølge UNHCR ikke umiddelbart sættes i forbindelse med den påståede øgede chikane i lejrene, men har mere komplekse årsager. En vigtig årsag til øget repatriering er ifølge UNHCR, at Burmas regering har ophævet nogle besværlige procedurer og samlet anerkendt en gruppe flygtninge, der i lang tid har ønsket at repatriere. Endvidere er flygtningegruppen i Bangladesh ifølge organisationen ambivalente i forhold til repatrieringen. Nogle flygtninge siger, at de ønsker at repatriere, men ændrer senere mening. Bangladesh’s regering er af den opfattelse, at hvis flygtningene én gang har sagt ja, så er det bindende.

11.2 Illegale immigranter i Bangladesh

Dr. C. R. Abrar, RMMRU, oplyste, at der ikke findes officielle tal på, hvor mange rohingyaer, der opholder sig uden for flygtningelejrene i Bangladesh. Bangladesh’s regering siger ifølge Dr. Abrar, at der er færre end 2.000, mens andre vurderer tallet til flere end 200.000. Han oplyste, at rohingyaerne er stort set identiske med den lokale befolkningsgruppe i Chittagong området. Regeringen kan derfor ikke kende forskel på rohingyaer og lokale bangladeshere.

Dr. Abrar var af den opfattelse, at det vil være meget svært for regeringen at anerkende, at der findes et stort antal rohingyaer i området. Såfremt de gjorde dette, vil de få problemer med lokalbefolkningen i området, der vil kræve, at regeringen udviser rohingyaerne. Derfor kan en anerkendelse af de illegale rohingyaer i Bangladesh forværre deres situationen.

Ifølge Forum-Asia lever tusinde af rohingyaer i slummen omkring Teknaf syd for Cox’s Bazar, langs stranden og i landsbyerne rundt omkring.

Ifølge CONCERN udgør de knap 20.000 rohingyaer der opholder sig i flygtningelejrene i Bangladesh kun ca. 10% af de rohingyaer, der reelt opholder sig i landet.

Siden 1994 har UNHCR ikke anerkendt muslimer fra det nordlige Rakhine som flygtninge i Bangladesh. UNHCR har et kontor i Dhaka, hvor individuel statusbestemmelse finder sted. Ifølge organisationen kommer der kun få asylansøgere fra Burma. Ofte når asylansøgerne får at vide, at UNHCR skal informere Bangladesh’s regering om deres tilstedeværelse som flygtninge, trækker de deres ansøgninger tilbage, fordi de ønsker at forblive anonyme.

Ifølge Dr. C. R. Abrar, RMMRU, har det været Bangladesh’s holdning fra starten, at rohingyaerne skal vende tilbage til Burma. Rohingyaerne fik imidlertid lov til at tage ophold i flygtningelejrene frem til 1993/94. Efter 1993/94 blev alle rohingyaer i Bangladesh opfattet af regeringen som økonomiske immigranter. Dette er ifølge Dr. Abrar et problem, fordi rohingyaer, der indrejser i Bangladesh, fortæller, at de er kommet på grund af tvangsarbejde, arrestationer og begrænsninger i deres bevægelsesfrihed. Dette betyder ifølge Dr. Abrar, at man ikke kan udelukke, at nogle af disse burde blive anerkendt som flygtninge.

M. Waheedul Haque, generaldirektør for ”Immigrations and Passports” Bangladesh’s regering i Dhaka, var af den opfattelse, at rohingyaerne hører hjemme i det nordlige Rakhine i Burma. Han oplyste, at grænsen mellem Burma og Bangladesh er meget porøs, og der derfor er en konstant trafik af rohingyaer frem og tilbage over grænsen. Rohingyaer har gennem lang tid, og især i perioder hvor situationen er blevet lidt for slem i Burma, krydset grænsen til Bangladesh. Rohingyaer taler samme sprog som bangladeshere i det sydøstlige Bangladesh. Det er ifølge Haque Bangladesh’s holdning at rohingyaere ikke er bangladeshere, og de anerkendes derfor ikke som statsborgere i Bangladesh.

Ifølge Haque er konsekvenserne, at såfremt de bangladeshiske myndigheder finder rohingyaer, der opholder sig illegalt i Bangladesh, vil de blive sendt tilbage til Burma.

Dr. Abrar, RMMRU, mente imidlertid ikke, at rohingyaer, der opholder sig som illegale immigranter i Bangladesh, i realiteten bliver tilbagesendt til Burma i stort omfang. Såfremt dette sker, var Dr. Abrar af den opfattelse, at man vil høre mere om det i offentligheden. I den forbindelse nævnte han, at Bangladesh’s regering har et islamisk støtteparti i Chittagong-området, der vil misbillige, at rohingyaer bliver tvangsmæssigt tilbagesendt til Burma.

Ifølge Dr. Abrar ignoreres illegale rohingyaer i Bangladesh af regeringen, som ser ”gennem fingre” med deres tilstedeværelse. De har ingen formel status i landet. Lokalbefolkningen i Cox’s Bazar kan almindeligvis ikke lide dem. Gruppen af rohingyaer har sædvanligvis ingen ressourcer, hvorfor de ikke udsættes for pengeafpresning eller lignende fra de lokale myndigheder.

Michelle LaBonte, førstesekretær på Den amerikanske Ambassade i Dhaka, havde heller ikke hørt om, at rohingyaer, der opholder sig som illegale immigranter i Bangladesh, er blevet tilbagesendt til Burma i noget større antal.

En tidligere UNHCR-medarbejder i Bangladesh nævnte en episode fra 1995/96, hvor en illegal rohingya blev tvangsdeporteret af Bangladesh’s myndigheder til Burma. Kilden bekræftede, at det er officiel bangladeshisk politik at tvangsdeportere rohingyaer, der opholder sig i Bangladesh som illegale immigranter. Efter kildens opfattelse kan Bangladesh’s regering imidlertid ikke tvangsdeportere rohingyaerne, idet det er svært for Bangladesh’s regering at få den burmesiske regering’s accept til at tage dem tilbage. Ifølge kilden fængsles illegale rohingyaer i op til to måneder, hvis de antræffes af politiet i Bangladesh.

Annette Peters, MSF, oplyste, at Bangladesh’s regering i 2002 identificerede en stor gruppe rohingyaer på omkring 5.000 personer og samlede dem på et sted nær byen Teknaf i det sydøstlige Bangladesh. Alle var rohingyaer, der havde opholdt sig flere år i Bangladesh. De fleste af disse personer bor nu stadig under kummerlige forhold i en midlertidig lejr i Teknaf. MSF fik adgang til lejren i februar/marts 2003. På dette tidspunkt døde to personer om dagen i lejren på grund af sygdomme.

11.2.1 Leveforhold for rohingyaer i Bangladesh

Ifølge UNHCR, Bangladesh har rohingyaer uden for flygtningelejrene status som illegale immigranter og opholder sig i Bangladesh uden tilladelse. De opholder sig ofte sammen med familie og har almindeligvis ingen alvorlige problemer og bliver normalt ikke chikaneret af politiet og myndighederne. De har tilsyneladende en stiltiende aftale med den lokale befolkning til fordel for begge parter.

Efter Michelle LaBonte, førstesekretær på Den amerikanske Ambassade i Dhaka's, opfattelse, var nogle landsbyer i Bangladesh mere tolerante end andre over for rohingya immigranter fra Burma. Rohingyaer i Bangladesh har efter hendes mening ikke noget godt liv, men deres liv er dog ikke direkte truet. Den officielle holdning til rohingyaerne er efter hendes opfattelse, at de ikke accepteres, men at de i praksis tolereres.

Ifølge Forum-Asia bliver rohingyaer i Bangladesh udnyttet som billig arbejdskraft af de lokale fiskere. En rohingya i Bangladesh bliver betalt 62 – 72 Taka, hvilket er under den daglige dagsløn i området⁴⁸. Rohingyaer i Bangladesh arbejder som fiskere, daglejere og samler brænde. Kvinder ses ifølge organisationen som tiggere eller arbejder som hushjælp mod at få mad eller få udbetalt 20 Taka for en dags arbejde.

Dr. Abrar, RMMRU, var af den mening, at der ikke er meget forskel på leveforholdene for rohingyaer inden for og uden for flygtningelejrene i Bangladesh. Leveforholdene begge steder er efter hans opfattelse dårlige.

En tidligere UNHCR-medarbejder i Bangladesh oplyste, at der er stor forskel på, hvordan rohingyaer uden for flygtningelejrene accepteres af lokalsamfundet. Det hænder, omend sjældent, at lokalbefolkningen informerer politiet om, at der opholder sig en rohingya i området. Kilden oplyste, at kriminaliteten er stigende i området, og at det ofte er rohingyaer, der er involveret i kriminalitet. Han begrundede dette med, at rohingyaer ikke har et lokalt tilhørsforhold. Ifølge kilden er rohingyaer i Bangladesh især beskæftiget inden for byggeri, vejbyggeri, rickshaw kørsel, servicefag, fiskeri og skov- og jordbrug. Rohingyaerne betales ifølge kilden væsentligt mindre i løn end den lokale befolkning. Ifølge kilden får nogle rohingyaer deres børn i lokale skoler. Kilden var bekendt med en rohingya, der har formået at få en højere uddannelse i Bangladesh og nu arbejder for Bangladesh's regering. Generelt fandt kilden dog, at antallet af uddannede rohingyaer er meget lille. Kilden havde også kendskab til rohingyaer i Cox's Bazar området, der er succesfulde forretningsmænd.

11.2.2 Politiske modstandsgrupper i Bangladesh og deres aktiviteter i dag

Ifølge Forum-Asia fandtes der indtil 1998 to politiske rohingya-grupper; Rohingya Solidarity Organisation (RSO) og Arakan Rohingya Independence Front (ARIF), der begge har bevæbnede undergrupper. I 1998 indgik disse to grupper en alliance kaldet Arakan Rohingya National Organisation (ARNO). Efter få måneder forlod en del af RSO alliancen og fortsatte selvstændigt. De fleste ledere i RSO er ifølge Forum-Asia religiøse muslimske præster. RSO ledes nu af en præst kaldet Sheik Dil Mohamed.

Nurul Islam, ARNO's præsident, bekræftede ovenstående. Efter Islams opfattelse er RSO mere fundamentalistisk end ARNO. Sheik Dil Mohammad opholder sig, ifølge Islam, i Saudi Arabien. Han oplyste, at ARNO samarbejder med National United Party of Arakan (NUPA) under paraplyorganisationen Arakan Independence Alliance (AIA). NUPA repræsenterer Rakhine-buddhisterne. AIA arbejder ifølge Islam for en føderal burmesisk stat. ARNO har ifølge Islam løst tilknyttet en kvindeorganisation og en ungdomsorganisation. ARNO har endvidere tilknyttet et væbnet gruppe kaldet Rohingya National Army (RNA). Islam oplyste, at ARNO nu søger politiske

⁴⁸ 1 amerikansk dollar = 55,9 Taka oplysninger fra den 26. oktober 2003

løsninger på rohingyaernes problemer og derfor holder RNA lav profil. RNA har sine egne militære kommandanter.

Ifølge Forum-Asia har RSO og ARNO kun få medlemmer sammenlignet med de etniske oppositionsgrupper, der opererer langs Burmas thailandske grænse. Endvidere er RSO og ARNO kun i begrænset omfang militante. Chris Lewa var af den opfattelse, at de fleste rohingyaer i Bangladesh ikke kender særligt til eller har nogen forbindelse til militante rohingya-grupper. Bangladesh's regering beordrede for nylig alle militante rohingya-grupper i Bangladesh til at overgive sig til Burma. Ifølge Lewa var dette blandt andet en konsekvens af, at forholdet mellem Bangladesh og Burma er væsentligt forbedret på det sidste.

UNHCR, Dhaka oplyser, at politiske aktiviteter er forbudt i flygtningelejrene i Bangladesh. Ifølge UNHCR er det Bangladesh's regerings opfattelse, at der er flygtninge i lejrene, der kan være involveret i politiske aktiviteter.

Annette Peters, MSF, var af den opfattelse, at der findes flere politiske grupperinger i flygtningelejrene. Ifølge Peters støtter ARNO flygtningene i lejrene. Peters var dog af den mening, at de bannere og breve flygtningene i lejrene viste og gav til alle internationale besøgende, var skrevet af en lille gruppe veluddannede personer i lejrene og ikke blev til i samarbejde med eksterne politiske organisationer⁴⁹. Peters havde selv kendskab til en veluddannet person i flygtningelejrene, der skrev sådanne breve.

En tidligere UNHCR-medarbejder fra Bangladesh med grundigt kendskab til flygtningeoperationen var af den mening, at RSO og ARIF findes i og omkring lejrene. Efter kildens opfattelse, drejer det sig om en meget lille gruppe af flygtninge i lejrene, der reelt er tilknyttet disse grupper. Kilden fandt dog, at disse politiske grupper kan have en stærk indflydelse på de unge rohingya-mænd i flygtningelejrene og i landsbyerne. Kilden havde hørt om tilstedeværelsen af nogle militante grupper, der opholdt sig i Bangladesh og havde kendskab til, at nogle flygtninge tidligere havde deltaget i disse gruppers træning.

Førstesekretæren på Den amerikanske Ambassade i Dhaka, Michelle LaBonte, mente ikke, at ARNO har nogen betydelig opbakning blandt rohingyaer i flygtningelejrene og blandt illegale immigranter i Bangladesh. Ifølge LaBonte forsøger Burmas styre at udnytte krigen mod terror til at ramme rohingyaerne blandt andet ved at antyde, at der er forbindelser mellem rohingyaer og Al-Qaida. LaBonte kunne ikke udelukke, at nogle få rohingyaer har været involveret i terror, men dette er i så fald 10 år siden. Hun fandt heller ikke, man kan udelukke, at enkelte rohingyaer kan blive fristet til at knytte sig til militante fundamentalistiske grupper.

⁴⁹ I forbindelse med delegationens besøg i Nayapara og Kutapalong flygtningelejrene modtog delegationen en mængde breve fra flygtningene vedrørende ting, der var utilfredse med i lejrene og i Burma. I Nayapara flygtningelejren viste flygtningene endvidere bannere med samme indhold skrevet på engelsk for delegationen.

12. Udstedelse af dokumenter i Bangladesh

Stort set alle kilder var enige om, at det er muligt at anskaffe sig alle former for falske dokumenter i Bangladesh. Den danske Ambassade i Dhaka oplyste, at der er flere butikker i Dhaka, hvor det er muligt at få udstedt falske dokumenter til en pris af ca. 100 taka.

Ifølge Forum-Asia kan falske rohingya-familiebøger let blive trykt i Bangladesh⁵⁰. Organisation påpegede også den mulighed, at familien, når de forlader flygtningelejren, sælger deres familiebog til anden side. Ifølge organisationen, har der også været rygter om, at nogle lejrmedarbejdere har udstedt nye bøger til flygtninge, for derefter at sælge de gamle til agenter.

M. Waheedul Haque, generaldirektør for Immigration og Pas under Bangladesh's regering, oplyste, at rohingyaerne, fordi de ikke opfattes som statsborgere i Bangladesh, er udelukket fra at få udstedt et bangladeshisk pas på legal vis.

Han forklarede, at der ikke finder befolkningsregistrering sted i Bangladesh og der ikke udstedes nationale identifikationskort. Et bangladeshisk pas udstedes, ikke på baggrund af et identifikationskort, men på baggrund af en erklæring fra det lokale politi, der bekræfter personens identitet. Erklæringen skal fremvises på et af de 15 paskontorer, der findes i Bangladesh eller på et af paskontorene i udlandet. Bangladeshiske statsborgere kan få udstedt ét pas hver.

En rohingya kan ifølge Haque kun få et bangladeshisk pas, såfremt den pågældende på en eller anden måde kommer i besiddelse af en politierklæring, der bekræfter, at han eller hun er bangladeshisk statsborger. Han fandt, at såfremt en rohingya opfører sig som en person fra Bangladesh, er det sandsynligt, at personen kan snyde sig til at få sådan en erklæring og herefter få udstedt et pas.

Det er ifølge Haque et stort problem, at der laves mange falske bangladeshiske pas. Han var af den opfattelse, at der er en hel del migration fra Bangladesh til andre lande, blandt andet fordi Bangladesh er et fattigt land. I den forbindelse er der mange rejseagenter i Bangladesh, der specialiserer sig i at skaffe folk til andre lande. Disse personer laver ifølge Haque en del falske dokumenter.

Idet der ikke er en central registrering af personer i Bangladesh, har immigrationsmyndighederne i lufthavnen ifølge Haque svært ved at kontrollere personer, der udrejser. Immigrationsmyndighederne er dog i besiddelse af lister uden foto over eftersøgte personer og personer, der af andre grunde ikke må forlade landet. Hvis en person, der står på denne liste, rejser i sit eget navn, vil han eller hun derfor ikke kunne forlade landet. Såfremt personen rejser på et pas med et andet navn, er det derimod let at udrejse.

En tidligere medarbejder fra UNHCR i Bangladesh oplyste, at det er muligt for en rohingya at skifte identitet. En rohingya vil kunne købe en certifikat fra det lokale politi og på den måde få en anden identitet.

⁵⁰ Rohingya-familiebøger er bøger, der udleveres til hver familie i flygtningelejren. Bogen bruges som legitimation ved udlevering af madratter, andre artikler og giver adgang til lægehjælp, m.v.

Konsulterede personer, organisationer og myndigheder

Arakan Rohingya National Organisation

Nurul Islam, Præsident

Bridge Asia Japan

Yoko Ujike, Koordinator

Burmese Border Consortium

Jack Dunford, Direktør

CARE Myanmar

U Shwe Thien, Rural Livelihoods Koordinator

CONCERN

Columba O'Dowd, Landedirektør

Den amerikanske Ambassade i Dhaka

Michelle LaBonte, Førstesekretær

Stephen J. Wilger, Tredjesekretær/ Vicekonsul

Den danske Ambassade i Bangkok

Anders Garly Andersen, Førstesekretær

Den danske Ambassade i Dhaka

Niels Severin Munk, Ambassadør

Henrik Larsen, Førstesekretær

Den hollandske Ambassade i Dhaka

Monique de Groot, Førstesekretær

Den myanmarske Ambassade Dhaka

H.E.U. Ohn Jhwin, Ambassadør

Det thailandske Udenrigsministerium

Repræsentant

Flygtninge i Nayapara flygtningelejren

Kvindegruppe

Lærergruppe

Gruppe af ældre og blokledere

Flygtninge i Kutapalong flygtningelejren

Gruppe af repræsentanter for flygtningegruppen herunder kvinder og lærere

Forum-Asia

Chris Lewa, Forsker

Informant

Group de Reserche et D'échanges Technologiques (GRET)

Xavier Lalanne, Projektmanager

Immigration & Passports, Government of the People's Republic of Bangladesh

M. Waheedul Haque, Generaldirektør

International Committee of the Red Cross, Bangkok

Fred Grimm, Leder af den regionale delegation

International Labour Organisation, Sub Regional Office, Bangkok

Yasuyuki Nodera, Regionaldirektør

Pongsri Phantumvanit, Underdirektør

International NGO, der arbejder med burmesiske flygtninge Thailand

Kaladan Press Network

Fayas Ahamed, Redaktør

Médecins sans Frontières, Bangladesh

Annette Peters, Missionsleder

Nyindrejste rohingyaer i Cox's Bazar, Bangladesh

Refugees and Migratory Movements Research Unit, University of Dhaka

Dr. C. R. Abrar, Professor ved Department of International Relations

UNHCR Regional Office, Bangkok

Bhairaja Panday, Deputy Regional Representative for Thailand, Cambodia, Laos and Vietnam

Jeffrey Savage, Resettlement Officer

UNHCR i Bangladesh

Machiko Kondo, Representative

Boonshan Sangfai, Head of Sub-Office Cox's Bazar

Naomi Kawahara, Programme Officer, Dhaka

Vilawan Trichaitaporn, Protection Officer, Dhaka

Rafael Abis, Protection Officer Cox's Bazar

Dr. Tayba Sharif, Protection Officer, Cox's Bazar

Rafique Quader, Protection Assistant, Cox's Bazar

UNHCR i Myanmar

Rajiv A. Kapur, Representative

Mireille Girard, Senior Repatriation Officer

Yoko Akasaka, Repatriation Officer

Kyoko Yonezu, Head of Field Office

Guiseppe Di Caro, Field Officer

Nicole Epting, Associate Field Officer

Lois M. Ongciapco, Project Director CFSI

Tidligere UNHCR ansat i Bangladesh

Litteraturliste

Amnesty International, *Myanmar*, 2002

Amnesty International, *Myanmar "No law at all" Human rights violations under military rule*, oktober 1992

ARNO, *Manifesto of Arakan Rohingya National Organisation Arakan, (Burma)*, 1998

Baten, Peggy, *Rohingya's Burma's Arkanese Muslims*, Commissariaat-General Brussels 2001

CIA World Factbook 2003

Forum-Asia, pjece

General Assembly, *Situation of Human Rights in Myanmar Note by the Secretary General*, 5. august 2003

Human Rights Documentation Unit National Coalition Government of the Union of Burma, *Human Rights Yearbook Burma 2001-2002*, september 2002

Human Rights Watch, *Burma/Bangladesh Burmese refugees in Bangladesh: Still No Durable Solution*, Maj 2000

Immigration and Nationality Directorate UK Ministry of Home Affairs, *Myanmar Extended bulletin 1/2002*, juni 2002

International Labour Organisation, *Developments concerning the question of the observance by the Government of Myanmar of the Forced Labour Convention, 1930 (No. 29)*, Geneve, marts 2003

International Labour Organisation, *Developments concerning the question of the observance by the Government of Myanmar of the Forced Labour Convention, 1930 (No. 29)*, Geneve, november 2003

Lewa, Chris, *Conflict, discrimination and humanitarian challenges in Northern Arakan State*, Forum-Asia, Bangkok, Delivered at the EU – Burma Day 2003 Conference, Brussels 8th October 2003

Lonely Planet, *Myanmar (Burma)*, 8th edition September 2002

Médecins Sans Frontières, *10 Years for the Rohingya in Bangladesh: Past, Present and Future*, marts 2002

RMMRU, Refugee and Migratory Movements Research Unit, Pjece

Smith, Martin, *Burma (Myanmar): The Time for Change*, Minority Rights Group International, maj 2002

Statement by Mr. Paulo Sérgio Pinheiro, Special Rapporteur on the situation on human rights in Myanmar, 58th Session of the General Assembly Third Committee, Item 117 ©, 12. november 2003

UNHCR, *UNHCR in Myanmar Operations in Northern Rakhine State: An Area Profile*, Yangon 2003

UNHCR, *UNHCR in Myanmar. An overview of Operation in Northern Rakhine State Operations briefing paper, February 2002*, Geneve 2002

United Nations Economic and Social Council, *Report on the situation of human rights in Myanmar*, submitted by Mr. Paulo Sérgio Pinheiro, Special Rapporteur, 27. December 2002

U.S. Department of State, *Background Note: Burma*, marts 2003

U.S. Department of state, *Country Reports on Human Rights Practices Burma*, 31. marts 2003

Bilag 1: Kort over Burma

Myanmar
As of June 2003

GIMU / PGDS
Geographic Information and Mapping Unit
Population and Geographic Data Section
Email: mapping@unhcr.ch

Bilag 2: Kort over delstaten Rakhine

